



СИТУАЦИЯТА В УКРАИНА

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ОТГОВОР НА БЕЖАНСКАТА СИТУАЦИЯ

януари-декември 2023 г.



Regional Refugee Response
for the Ukraine Situation

Използваните наименования и представянето на материалите в настоящия доклад не предполагат изразяването на каквото и да е становище от страна на Организацията на обединените нации относно правния статут на която и да е държава, територия, град или област или на нейните власти, или относно определянето на нейните граници.

Снимка на корицата: Artscapе/Алда Ейкевичуте

Женева, Швейцария, януари 2023

© ВКБООН, 2023. Всички права запазени.

Съдържание

Изявление на Регионалния координатор за бежанската ситуация	4		
РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД	8		
Обобщение	8		
Част 1: Настояща ситуация	10		
Част 2: Регионална стратегия за закрила и решения	16		
Регионални междуведомствени финансови изисквания	32		
БЪЛГАРИЯ	45		
Част 1: Настояща ситуация	45		
Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	48		
Междуведомствени финансови изисквания	58		
ЧЕШКА РЕПУБЛИКА	63		
Част 1: Настояща ситуация	63		
Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	67		
Междуведомствени финансови изисквания	77		
ЕСТОНИЯ	81		
Част 1: Настояща ситуация	81		
Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	85		
Междуведомствени финансови изисквания	92		
УНГАРИЯ	96		
Част 1: Настояща ситуация	96		
Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	100		
Междуведомствени финансови изисквания	114		
		ЛАТВИЯ	120
		Част 1: Настояща ситуация	120
		Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	123
		Междуведомствени финансови изисквания	131
		ЛИТВА	135
		Част 1: Настояща ситуация	135
		Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	139
		Междуведомствени финансови изисквания	146
		МОЛДОВА	150
		Част 1: Настояща ситуация	150
		Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	154
		Междуведомствени финансови изисквания	
		ПОЛША	177
		Част 1: Настояща ситуация	177
		Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	182
		Междуведомствени финансови изисквания	196
		РУМЪНИЯ	203
		Част 1: Настояща ситуация	203
		Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	207
		Междуведомствени финансови изисквания	227
		СЛОВАКИЯ	226
		Част 1: Настояща ситуация	226
		Част 2: Стратегия на страната за закрила и решения	231
		Междуведомствени финансови изисквания	246

Изявление на Регионалния координатор за бежанската ситуация



Паскал Моро

Регионален координатор за украинската бежанска ситуация, ВКБООН,
Регионален директор на ВКБООН за Европа

Трудно е да се опише огромният мащаб на разрушенията и човешкото страдание в Украйна, както и въздействието на войната в целия регион, където съседните държави от самото начало приемат милиони бежанци, бягащи от насилието.

Подкрепата, оказана на бягащите от Украйна от страна на правителства, гражданско общество, частни лица и доброволци, неправителствени и местни организации, както и участници от частния сектор, е наистина изключителна. В Европейския съюз бързото активиране на Директивата за временна закрила през март 2022 г. бе историческо и доказва, че ЕС може ефективно да приема и приобщава бежанци. Държавите извън ЕС също трябва да бъдат похвалени. По-специално Република Молдова е образцов пример по отношение на закрилата, предоставяна на бежанците на територията ѝ, която до голяма степен следва модела на закрила в държавите членки на ЕС, въпреки значителните предизвикателства.

След като през 2022 г. бе постигнато много, бежанците и приемащите общности разчитат на нашата солидарност и през следващата година. Както и в Украйна, непосредственият ни фокус в страните, приемащи бежанци, трябва да бъде насочен към подкрепа на усилия на тези страни, за да се гарантира, че на бежанците в Европа е осигурен подходящ и сигурен подслон през предстоящите трудни зимни месеци. В същото време, като имаме предвид, че динамиката на конфликта в Украйна може да доведе до по-нататъшни бежански потоци, продължаваме да работим с правителствата за разработването на планове за действие в извънредни ситуации, които ще ни позволят бързо да реагираме на спешните нужди на новопристигналите. Това включва, наред с другото, предоставянето на целева парична помощ, като същевременно се подкрепят усилията на национално и местно равнище за достъп до сигурен и достоен подслон, като определените за целта сгради се ремонтират и подготвят за зимата. Продължителният престой в приемателни центрове или места с колективно настаняване неизбежно създава рискове за сигурността, особено за най-уязвимите. Необходимо е всички да удвоим усилията си, за да осигурим безопасността на тези лица чрез бързо идентифициране и насочване към подходящи услуги.

В средносрочен и дългосрочен план най-добрият начин да се предостави закрила на

бежанците, както и да се използва потенциалът им за принос към обществото е включването им в националните системи. Прилагането на Директивата на ЕС за временна закрила гарантира, че бежанците могат да намерят безопасност в страните от ЕС в региона и осигурява правна основа за достъп на бежанците до права и услуги. Сред тях са права, които дават на бежанците възможност за достъп до пазара на труда и достойна трудова заетост. В бъдеще преодоляването на практическите, административните и правните пречки пред упражняването на правата ще бъде особено важна част от подкрепата за устойчивото пребиваване на бежанците в приемащите държави. Важно е да се подкрепи бързото им и ефективно включване в националните системи, за да се насърчи тяхната самостоятелност и да се намалят рисковете за сигурността, които могат да възникнат, ако бежанците не са в състояние да посрещнат основните си нужди.

Знаем какви са предизвикателства пред нас: разширяват се вълнообразните ефекти от войната, което води до икономически последици в страните, приемащи бежанците, и извън тях. През следващите месеци се очертават съществен недостиг на гориво и висока инфлация. Претоварени са възможностите за приемане и настаняване, както и системите за социално подпомагане. Независимо от тези реалности, това, което ми вдъхва увереност, са солидарността и създанието, политическата воля и практическата подкрепа, които приемащите правителства, общностите и партньорите демонстрираха през последните десет месеца – бързината и всеобхватността на реакцията до момента са доказателство за това какво може да се постигне, когато работим заедно. Използвам тази възможност, за да подчертая още веднъж решаващата роля на националните и местните неправителствени организации, включително организациите, ръководени от бежанци, които първи реагираха на спешните хуманитарни нужди след 24 февруари. Те ще останат в основата на нашата колективна подготовка и реакция и се нуждаят от подкрепата ни, за да повишават капацитета си.

Не подценявам мащаба на това, което искаме, когато насърчаваме нашите партньори да поддържат курса на действие. Ситуацията остава непредсказуема и ние трябва да продължим да отговаряме на нуждите на най-уязвимите бежанци, особено на възрастните хора, хората с увреждания и непридружените деца и юноши. Вярвам, че заедно можем да намерим начини да работим заедно, за да гарантираме, че и по-нататък на хората, принудени да бягат от Украйна, ще се осигуряват безопасност, помощ и закрила, докато могат безопасно да се завърнат у дома.

Паскал Моро

Регионален координатор за украинската бежанска ситуацията

Регионален директор на ВКБООН за Европа

Накратко

Регионален план за отговор (януари-декември 2023 г.)



4,035 M

целева група
бежанци



120 K

целеви членове на
приемащата общност



1,7 B

общи финансови
изисквания в щ. д.



243¹

участващи партньори

РЕГИОН	ФИНАНСОВИ ИЗИСКВАНИЯ В Щ.Д.	УЧАСТВАЩИ ПАРТНЬОРИ
България	43 387 258	18
Република Чехия	81 578 288	4
Естония	9 135 766	14
Унгария	62 741 799	37
Латвия	11 989 791	14
Литва	17 813 459	10
Република Молдова	426 961 899	73
Полша	709 399 440	83
Румъния	153 603 900	34
Словакия	80 126 073	28
Регионална подкрепа	88 757 581	6

¹Тази цифра представлява общият брой на партньорите, работещи на регионално равнище, и отчита партньорите само веднъж, дори ако работят в повече от една държава. В главите за отделните държави е посочен абсолютният брой партньори за всяка държава.



The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations .

РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД

Обобщение

Скоро ще отбележим една година от ескалацията на военните действия в Украйна – война, която доведе до разселване и хуманитарна криза с епични размери. Отговорът на страните, приемащи бежанци, се характеризира с дух на гостоприемство и непоколебима щедрост, като семейства и общности отвориха вратите си за милиони бежанци от Украйна. Също така забележителна бе и реакцията на местно равнище под ръководството на националните и местните власти в целия регион: хиляди доброволци, национални и местни неправителствени организации и представители на гражданското общество, включително много такива, които никога преди не са работили с бежанци, общностите на украинската диаспора и самите бежанци – всички те се мобилизираха, за да осигурят закрила и помощ на бягащите от насилие.

В същото време хуманитарните партньори, под общото ръководство на приемащите правителства, подкрепиха и допълниха националния отговор чрез координирани и всеобхватни интервенции. Много от тези дейности бяха отразени в първоначалния Регионален план за отговор на бежанската ситуация (ПОБС), чието изпълнение започна в началото на март 2022 г. и който бе преразгледан на 25 април 2022 г. и приспособен през октомври 2022 г., за да се вземат предвид свързаните със зимата нужди и други приоритети, възникнали в участващите в ПОБС държави.²

Ситуацията в началото на 2023 г. продължава да буди сериозна загриженост и да изисква координиран хуманитарен отговор на регионално равнище. Към края на декември около 4,9 млн. души са регистрирани като лица с временна закрила³ или със закрила по подобна национална схема в Европа, а в перспектива е вероятно да продължат да пристигат бежанци поради продължаващия конфликт и суровата зима, изострена от нападенията срещу енергийната и гражданската инфраструктура в Украйна.

Настоящият план, който обхваща дейностите от януари до декември 2023 г., очертава стратегията за отговор с участието на много партньори и различни сектори и финансовите

² ВКБООН, [Положението в Украйна: преизчисляване – Регионален план за отговор на бежанска ситуация – март-декември 2022](#), октомври 2022 г.

³ Временната закрила се определя от Върховния комисариат на ООН за бежанците като прагматичен „инструмент“ на международната закрила, който се използва в определени случаи като спешна реакция на широкомащабно движение на лица, търсещи убежище, като осигурява незабавна закрила от връщане и минимално лечение. ЕС задейства прилагането на Директивата за временната закрила (ДВЗ) на 4 март 2022 г. в отговор на войната в Украйна; вж. [Решението за изпълнение \(ЕС\) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г.](#) Макар че ДВЗ е механизъм на ЕС, подобни национални схеми за закрила се прилагат в държави, които не са членки на ЕС, включително в Исландия, Норвегия, Швейцария, Черна гора, Сърбия и Обединеното кралство. Тази цифра може да включва множество регистрации на едно и също лице в две или повече държави от ЕС+; регистрации, които остават непълни по различни причини, или регистрации на бежанци, които са се придвижили нататък, включително извън Европа.

изисквания на 243 различни партньори, които подкрепят приемащите правителства на България, Република Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Република Молдова, Полша, Румъния и Словакия. ПОБС включва и финансовите изисквания, свързани с дейностите в Беларус, както и техническата подкрепа, предоставяна от партньорите с оглед на регионална съгласуваност и координация.

Както и през 2022 г., ПОБС за 2023 г. има за цел да гарантира достъпа на бежанците до закрила и помощ на недискриминационна основа, включително правата, свързани с временната закрила или подобни правни статuti в приемащите страни. Особено внимание ще бъде отделено на онези бежанци, които вече са или има риск да станат уязвими, поради намаления обем на хуманитарната помощ, тъй като тези лица вече не могат да ползват спестявания или да разчитат на помощ от семейството и приятелите си и може да се сблъскат с трудности при намирането на работа. С оглед на това е особено важно да се идентифицират хората със специфични нужди, за които ще бъде от решаващо значение предоставянето на целева помощ. Освен това, докато през 2022 г. ПОБС се фокусираше предимно върху спешното предоставяне на услуги за закрила и хуманитарна помощ при пристигането, в плана за 2023 г. се поставя акцент и върху социалноикономическото приобщаване на бежанците, като се отчитат предизвикателствата пред бежанците в резултат от продължителното им разселване. Тъй като ситуацията в Украйна продължава вече втора година, подкрепата за капацитета на общностите да предоставят услуги и помощ на бежанците ще предотврати преразхода на ресурси и ще запази силната култура на солидарност, която се наблюдава в приемащите страни. Ето защо подкрепата за приемащите общности ще се съсредоточи върху подкрепата за институции, услуги и съоръжения, използвани както от бежанците, така и от членовете на приемащите общности, особено в градските райони. Това е от решаващо значение и за насърчаване на солидарността и социалното сближаване между приемащите и бежанските общности.

През 2023 г. отново ще се обърне специално внимание на Република Молдова като държава, която не е членка на ЕС. В нея приемащите общности ще бъдат включени в бройките на целевото население, където приемът на бежанците оказва силен натиск върху местния капацитет и обременява оскъдните ресурси. В духа на Глобалния пакт за бежанците е от ключово значение да се насърчи по-предсказуема и справедлива отговорност и споделяне на тежестта, за да се намали тежестта за молдовското общество и да му се окаже подкрепа, за да може да посрещне нуждите на приемащите и бежанските общности в страната.

Част 1: Настояща ситуация

Преглед на ситуацията

След ескалацията на военните действия през февруари 2022 г. близо една трета от населението на Украйна е принудено да напусне домовете си, което я превръща в една от най-големите кризи с разселване на хора в съвременния свят. В рамките на Украйна над 17,6 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ, включително 6,3 милиона души, вътрешно разселени от войната.⁴

В отговор на широкомащабната ситуация с бежанците на 4 март 2022 г. Европейският съюз задейства прилагането на Директивата за временната закрила, чийто срок на действие наскоро беше удължен до март 2024 г. Към края на декември 2022 г. в Европа са регистрирани над 4,9 милиона бежанци от Украйна като лица с временна закрила или със закрила по подобни национални схеми.

Според последните налични данни в държавите, обхванати от ПОБС, жените и децата представляват 86% от общия брой бежанци. Приблизително 39% са деца, а около 9% са възрастни хора. Освен това констатациите от последния доклад на ВКБООН за анализ на регионалната закрила в страните, съседни на Украйна,⁵ показват, че повечето от респондентите (78%) са разделени от някои от най-близките си членове на семейството, като основната причина е ограничаването на свободата на придвижване на мъжете поради наборна военна служба. Сред тези, които са пътували с някого, 5% са били заедно с деца без роднинска връзка. Въпреки че 32% от респондентите живеят под наем, по-голямата част, а именно около 64%, или са приютени в домове, или живеят на места с колективно настаняване, планирани обекти и приемателни или транзитни центрове. Дванадесет процента от анкетираните имат роднини в приемащата страна. Според последния Регионален доклад за намеренията на ВКБООН, въпреки че повечето от анкетираните бежанци в съседните държави се надяват един ден да се завърнат в Украйна (81%), засега повечето от тях възнамеряват да останат в настоящата приемаща страна, като само 13% планират да се завърнат през следващите 3 месеца. Основната пречка пред завръщането, за която съобщават бежанците, е положението с безопасността и сигурността в местата на произход, както и опасенията за липса на достъп до основни услуги и адекватни условия на живот.⁶

Смекчаването на последиците от суровата зима, които са утежнени от нападенията срещу енергийна и гражданска инфраструктура в Украйна и от повишаването на цените в световен мащаб, ще остане във фокуса на хуманитарната реакция в Украйна и в съседните държави през първото тримесечие на 2023 г. Достъпът до специфични за зимата помощи е особено предизвикателство и е от решаващо значение за уязвимите групи като възрастните хора и хората с увреждания, както и жените и децата, които са преобладаващата част от бежанците. Ето защо е необходима допълнителна подкрепа, за да се избегне влошаване на уязвимостта

⁴ Служба за координация на хуманитарните въпроси, [Глобален хуманитарен преглед](#), 29 ноември 2022 г.

⁵ Върховен комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН), [Моделите на разселване, рисковете за закрила и нужди на бежанците от Украйна - Регионален анализ на закрилата № 1](#), 26 октомври 2022 г.

⁶ ВКБООН, [Живот на изчакване: намерения и перспективи за бежанците от Украйна № 2](#), септември 2022.

и евентуално засилване на използването на вредни способности за справяне.

През 2023 г. международният отговор на бежанската ситуация в Украйна продължава да бъде в подкрепа на усилията, полагани под ръководството на правителствата, и се основава на принципите на партньорство, залегнали в основата на хуманитарните действия, а именно равенство, прозрачност, ориентиран към резултати подход, отговорност и взаимно допълване. В допълнение към огромната подкрепа, предоставяна от приемащите страни, централна роля продължават да играят местните общности и местните участници, включително, наред с други, доброволци, общини, национални и местни неправителствени организации, групи на гражданското общество, както и организации, ръководени от бежанци и жени. Тъй като са работили на терен много преди началото на кризата, тези заинтересовани страни имат богат опит и капацитет и познават местната специфика, което е от решаващо значение за добре информиран отговор, особено когато фокусът се измества от ответни действия в извънредни ситуации към приобщаване и социално сближаване. Силната солидарност и практическата подкрепа от страна на международната общност в духа на Глобалния договор за бежанците ще бъдат по-важни от всякога, особено като се има предвид нарастващото натоваване на капацитета и услугите на национално и местно равнище в един труден и несигурен световен икономически климат.

Целево население

От над 4,9 милиона бежанци от Украйна, регистрирани като лица с временна закрила или със закрила по подобна национална схема в Европа до средата на декември, се очаква поне 80% да планират да останат в настоящите приемащи страни, докато военните действия не утихнат и ситуацията не се подобри. В общи линии реакцията на бежанската ситуация преминава от острата фаза на извънредна ситуация към ефективно и устойчиво включване в националните системи и структури за услуги, поддържане на закрилата и целенасочена подкрепа за най-уязвимите. При все това е вероятно да продължи разселването от Украйна поради нестихващата война, суровите зимни условия и липсата на достъп до гориво и подходящ подслон в страната. Тези новопристигнали лица може да изпитват особени затруднения със задоволяването на основните си нужди и да са по-малко устойчиви на свързаните с разселването сътресения, което налага да продължат инвестициите в изпреварващи действия и спешна помощ.

През 2023 г. данните за лицата в обхвата на ПОБС включват бежанците от Украйна, както и гражданите на трети страни (ГТС), нуждаещи се от международна закрила, и хората без гражданство или в риск от загуба на гражданство.⁷ Приемащите общности са включени в бройката на целевото население само за Република Молдова. В рамките на ЕС членовете на приемащите общности не са включени в ПОБС като целева група за оказване на помощ, но планът разглежда нуждите на засегнатото приемащо население на местно равнище с оглед на подкрепа за ресурсите и услугите, които може да са подложени на натиск поради

⁷ За целите на краткостта терминът "бежанци от Украйна" ще се използва оттук нататък и ще включва бежанци от Украйна, както и граждани на трети страни, нуждаещи се от международна закрила, и хора без гражданство или изложени на риск от загуба на гражданство, според случая. Гражданите на трети страни са лица, избягали от Украйна, но за които Украйна не е страната им на произход, и които може да се нуждаят от международна закрила.

пристигането на бежанци.

Данните за планиране в ПОБС са договорени след консултации с правителствата и междуведомствените партньори и отразяват прогнозираното население, което ще се нуждае от помощ от партньорите по ПОБС през 2023 г. Тези цифри дават възможност за планиране, програмиране и бюджетиране. Според прогнозите сред лицата, които ще се нуждаят от помощ през 2023 г., са бежанците, които вече са в страните от ПОБС, както и прогнозираните новопристигнали лица, които ще получат помощ при транзитно преминаване, и тези, които ще останат в страната по местоназначение. Някои транзитни бежанци може да се нуждаят от определени видове помощ в повече от една държава в зависимост от техните нужди. Партньорите в редица държави от ПОБС продължават да предоставят помощ на много хора, които пристигат, но впоследствие продължават към други страни – тази спешна помощ, като например наблюдение на възможността на пристигащите от Украйна да получат достъп до територия, закрила и упражняване на права без дискриминация, както и подкрепа на приемащите правителства за укрепване на приемателните съоръжения, улесняване на възможностите за настаняване, предоставяне на основни хуманитарни продукти и парични средства за посрещане на основни нужди, е жизненоважна и трябва да бъде подкрепена чрез ПОБС. В същото време през 2023 г. много бежанци вероятно ще останат в приемащата страна, тъй като положението им донякъде ще се нормализира и ще търсят възможности за включване в местното общество. Подкрепата за тези партньори, които улесняват социалноикономическото интегриране, е от жизненоважно значение, тъй като техните дейности проправят пътя към по-дългосрочни решения.

В такава динамична и бързо променяща се среда е вероятно тези цифри за целите на планирането да не съответстват точно на броя на целевото население в страните към всеки един момент, но те имат за цел да обхванат размера на необходимите ресурси за следващата година.

Целево бежанско население

Държава	Бежанци, регистрирани като лица с временна закрила или със закрила по подобни национални схеми към края на декември 2022 г. ⁸	Целево население през 2023 г.
България	149 268	200 000
Република Чехия	473 216	500 000
Естония	41 432	115 000
Унгария	33 273	200 000
Латвия	44 367	120 000
Литва	72 302	150 000

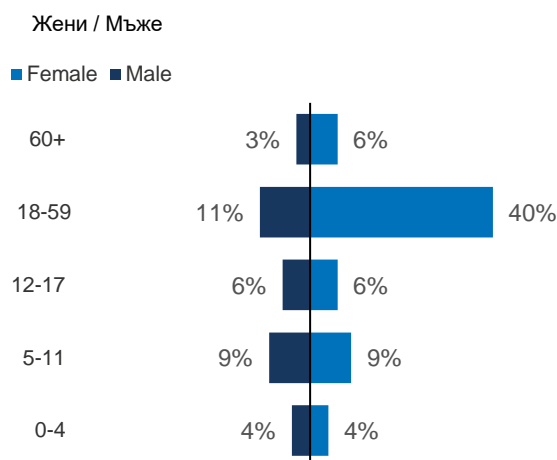
⁸ Тази цифра може да включва множество регистрации на едно и също лице в две или повече държави от ЕС+; регистрации, които остават непълни по различни причини, или регистрации на бежанци, които са се придвижили нататък, включително извън Европа. Моля, вижте [портала за оперативни данни на ВКБООН](#).

Държава	Бежанци, регистрирани като лица с временна закрила или със закрила по подобни национални схеми към края на декември 2022 г. ⁸	Целево на селение през 2023 г.
Република Молдова	102 000 ⁹	200 000
Полша	1 508 338	2 000 000
Румъния	101 733	350 000
Словакия	104 764	200 000
Общо	2 630 693	4035 000

Целево приемащо население

Държава	Целево население през 2023 г.
Република Молдова	120 000
Общо	120 000

Разпределение по възраст и пол



13 to 15%¹⁰

Лица с увреждания



66%

Жени и момичета



34%

Мъже и момчета

Нужда от закрила, уязвимост и рискове в региона

Дейностите на ВКБООН по наблюдение на закрилата са установили няколко основни риска за закрилата на бежанците от Украйна в околните държави.

⁹ Към декември 2022 г. правният статут на временната закрила все още не е влязъл в сила в Молдова. Включената тук цифра представлява броят на украинските бежанци, които са влезли в страната след 24 февруари 2022 г. и които са останали законно в страната съгласно закона за извънредните ситуации, въз основа на правителствените данни за граничните преходи.

¹⁰ За целите на планирането е изчислено, че делът на хората с увреждания е между 13% (предвоенни оценки на нуждаещите се хора с увреждания в Прегледа на хуманитарните нужди на Украйна през 2021 г.) и 15% (според критериите на СЗО). Констатациите от многосекторните оценки на потребностите (МСОП) в някои от държавите от ПОБС показват подобни дялове.

Макар че в резултат от прилагането на Директивата за временна закрила (ДВЗ) в ЕС и подобни правни режими в други държави е осигурен бърз достъп до закрила и права за много хора, проучванията показват, че редица практически, административни и правни пречки ограничават достъпа до права.¹¹ Тези бариери оказват значително въздействие върху способността на лицата да получат достъп до редица права, включително образование, социална закрила, настаняване, достоен труд и здравеопазване. Установени са и пропуски в хармонизацията между държавите по отношение на правата, предоставени на лицата с временна закрила. Освен това достъпът до процедурите за регистрация на временна закрила продължаваше да бъде предизвикателство при някои обстоятелства за гражданите на трети държави и лицата без гражданство. Понякога различните периоди, прекарани извън приемащата страна, могат да се отразят отрицателно на правния статут и достъпа до определени помощи, като например настаняване и финансова помощ. Възможно е всички тези фактори да ограничат ефективното включване в националните системи, като ограничават способностите за самостоятелност и увеличават рисковете по отношение на закрилата и вредните способности за справяне, до които може да се стигне, ако бежанците не са в състояние да посрещат основните си нужди и да дават своя принос за приемащите общества.

Според регионалния анализ на ВКБООН за закрилата,¹² разделянето на семействата е определяща характеристика на бежанската криза в Украйна, като 78% от анкетираните бежанци съобщават, че са били разделени от близки членове на семейството, тъй като са напуснали Украйна. При настоящите обстоятелства високата честота на разделени семейства е довела до значителен дял на домакинствата с един самотен член, който се грижи за домакинството (предимно самотни жени). Разделянето на семействата при бежанците може да изостри няколко риска за закрилата, включително основано на пола насилие, трафик на хора, експлоатация, изолация и излагане на потенциално травмиращи събития, особено за непридружени и разделени деца, възрастни хора и хора с увреждания.

Двадесет и четири процента от респондентите, участващи в мониторинга на закрилата, съобщават за поне един член на домакинството със специфични нужди, включително лица с увреждания, със сериозни медицински нужди, възрастни хора и разделени или непридружени деца. За лицата със специфични нужди може да има затруднения, които да им пречат да упражняват пълноценно от правата си или да получат достъп до услугите, от които се нуждаят, както и повишен риск от дискриминация, злоупотреба, насилие и пренебрегване по време на разселването и в страната на убежище. Данните от наблюдението на закрилата показват, че домакинствата с едно или повече лица със специфични нужди може да разполагат с по-малко ресурси и по-ограничен достъп до мрежи за подкрепа в приемащите ги страни, отколкото други групи бежанци. Много от тях може да имат ограничен достъп до информация за съществуващите услуги (включително здравни), както и ограничени възможности за трудова заетост, включително членовете на семейството, които трябва да полагат грижи въкъси. Проучванията показват също, че лицата с повишен риск са изправени пред по-големи пречки при достъпа до правата си като лица, ползващи се от временна

¹¹ ВКБООН, [Прилагане на Директивата за ТПД – шест месеца по-късно](#), октомври 2022.

¹² ВКБООН, [Регионален анализ на закрилата № 1: Модели за разселване, рискове за закрила и нужди на бежанците от Украйна](#), октомври 2022.

закрила, като една от основните причини е липсата на системно идентифициране на техните специфични нужди.¹³ Продължителният характер на кризата изостря бедствените ситуации и произтичащата от тях необходимост от услуги в областта на психичното здраве и психосоциалните услуги (ПЗПСУ). Неудовлетворените потребности в областта на психичното здраве, съчетани с нежеланието да се получи такава подкрепа поради стигматизация, могат да доведат до засилване на стреса, маргинализацията и изключването.

Достъпът до документи за самоличност също е ключов проблем: 31% от респондентите, участващи в мониторинга на закрилата, не притежават международни биометрични паспорти, които позволяват по-голяма свобода на движение. Освен това данните, налични преди ескалацията на международния въоръжен конфликт, показват, че сред украинското население има групи, които са без гражданство или може да нямат граждански документи, необходими за придобиване или потвърждаване на украинското им гражданство, и следователно са изложени на риск от липса на гражданство. Това се потвърждава и от текущите дейности по наблюдение и правна помощ в приемащите страни. Макар че държавите прилагат гъвкави подходи към документите на лицата, които искат да напуснат Украйна в резултат на международния въоръжен конфликт, надеждният достъп до граждански документи вероятно ще се превърне в неотложен проблем за много бежанци, за да се гарантира непрекъснатият им достъп до права и услуги. Липсата на граждански документи може също така да представлява пречка за завръщането, когато условията го позволяват.

Продължават затрудненията при системното идентифициране и регистриране на непридружените и разделените деца от органите на приемащите страни, при което значително се увеличава рискът тези деца да останат извън националните системи за закрила на детето, което възпрепятства достъпа им до закрила и услуги. В няколко държави има ограничен достъп до системите за назначаване на законни настойници или затруднения при преразглеждането на схемите за грижи, които в някои случаи са създадени в условията на извънредна ситуация. Съобщава се за недостиг на подходящи профили на настойници, а процедурите за назначаване могат да бъдат сложни и да отнемат много време. Партньорите по ПОБС наблюдават липса на системно включване на непридружените и разделените деца в националните системи за закрила на детето, което води до липса на национални процедури за определяне на най-добрия интерес на тези деца. Това се отнася особено за положението на децата, които в Украйна са били настанени в институции. Необходимо е да продължи застъпничеството и повишаването на осведомеността относно рисковете, свързани с потенциалното връщане на деца в Украйна, особено през зимата, предвид продължаващия конфликт и несигурното положение на структурите за настаняване и институционална грижа.

Както в повечето бежански и конфликтни ситуации, нарастват рисковете от различни форми на основано на пола насилие (ОПН), като жените и момичетата са изложени на повишен риск на всички етапи на разселването. Бежанците от Украйна съобщават за сексуално насилие, свързано с конфликти, в районите под военен контрол в Украйна, както и за рискове от трафик с цел сексуална експлоатация на граничните пунктове, по време на пътуването или след пристигането в приемащата страна. Съобщава се също за експлоатация, тормоз и

¹³ ВКБООН, [Прилагане на Директивата за ТПД – шест месеца по-късно](#), октомври 2022.

злоупотреба в частни и обществени жилища, транспорт и други основни услуги, до които бежанците имат достъп. Младите момичета, ромските жени и ЛГБТИК+ лицата могат да са застрашени и от други рискове от ОПН и трафик в резултат на дискриминация и/или тормоз, които възпрепятстват достъпа до основни нужди и услуги за закрила.

Многобройни са пречките пред достъпа до услуги за жертвите на ОПН и често са съпроводени със затруднен достъп до други видове услуги, включително езиково обучение, и липса на информация за специализирани услуги (както за тяхната наличност, така и за начините за достъп до тях). Стигмата, свързана със съобщаването на ОПН и достъпа до психиатрични услуги, също е отбелязана като предизвикателство. За оцелелите такива бариери могат да имат животозастрашаващи последици, включително в случаите на сексуално насилие, когато нуждата от своевременна намеса е решаваща. В някои държави оказват съдействие украински специалисти по психично здраве, за да запълнят пропуските, и показват, че могат успешно да окажат първа помощ за преживелите ОПН. Законовите изисквания за задължително съобщаване, както и други правни, процедурни или политически мерки обаче все още са основни пречки пред достъпа на пострадалите до специализирани здравни грижи, особено до грижи за сексуалното и репродуктивното здраве, включително животоспасяващи грижи след изнасилване. В някои случаи или липсват протоколи за клинично лечение при изнасилване, или не се прилагат системно, или не отговарят напълно на насоките на СЗО. Достъпът до услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве е предизвикателство в много области, особено за пострадалите момичета в юношеска възраст. Правните ограничения за спешна контрацепция или изискванията за предписване също могат да възпрепятстват достъпа до ефективна реакция при ОПН, особено когато бежанците или нямат достъп до лекар, или не разполагат със средства за закупуването им. Важна задача за съответните сектори остават застъпничеството и укрепването на системите за достъп до сексуално и репродуктивно здраве .

Бежанците съобщават, че парите в брой са една от най-честите им спешни нужди, тъй като са свързани с посрещането на основни потребности, като например настаняване и заетост. Всъщност, настаняването вероятно ще се превърне в належаща нужда, тъй като разходите за наем и цените на енергията продължават да се увеличават в страните, приемащи бежанци.

Част 2: Регионална стратегия за закрила и решения

Регионалната стратегия за решения и закрила е насочена към четири ключови области:

- Гарантиране, че всички бежанци от Украйна ще продължат да имат достъп до територия, правен статут и права в приемащите страни без дискриминация, в съответствие с разпоредбите на Директивата за временна закрила или приложимите национални разпоредби за правна закрила и съответното международно, регионално и национално законодателство в областта на бежанците и правата на човека.
- Засилване на отчетността пред засегнатите лица чрез двупосочна комуникация с общностите, ефективни механизми за обратна връзка и реагиране, както и подход, основан на общността, увеличаване на достъпа до информация и повишаване на осведомеността на бежанците от Украйна относно техните права и достъп до помощ и услуги чрез предпочитаните и надеждни канали на общността и работа в подкрепа на смисленото участие в общността и капацитета на участниците, включително организации, ръководени от бежанци и жени, и други организации, основани на общността.
- Подкрепа за бързото подпомагане на лица в повишен риск, с особен акцент върху превенцията, намаляването на риска и реакцията при ОПН, трафика на хора, закрилата на деца и други бежанци със специфични нужди и пресичащи се възрастови, полови и различни характеристики, които ги излагат на допълнителни рискове за закрилата. Това ще включва дейности, насочени към насърчаване на психичното здраве и психосоциалното благополучие.
- Накрая, стратегията ще се съсредоточи върху насърчаване на ефективното включване в националните системи, включително здравеопазване, образование, настаняване, социална закрила, пазари на труда и други, без дискриминация и наравно с гражданите на страната. Ефективното включване в националните системи ще се насърчава като инструмент за подобряване на закрилата на бежанците, включително чрез определяне на пречките пред достъпа на бежанците до ключови права и услуги и ползването им, както и чрез работа за преодоляване на тези пречки съвместно с националните органи и други ключови заинтересовани страни. Вероятно е д лицата, които работят в областта на закрилата, да установят и нарастване на напрежението между бежанските и приемащите общности и ще работят с националните органи и партньори в подкрепа на мирното съвместно съществуване.

По време на всички ответни действия за предоставяне на закрила ще се подчертават основната роля и отговорността на приемащите страни за осигуряване на закрила и достъп до права. Интервенциите в областта на закрилата ще бъдат съсредоточени върху изграждането, укрепването и увеличаването на националния капацитет за закрила, когато е необходимо, като се предоставят допълнителна подкрепа и техническа експертиза, където е необходимо, с цел да се даде възможност на националните участници и системи за закрила, както и на инициативите, основани на общността и ръководени от бежанци, да поддържат курса на действие в дългосрочен план. Лицата, които работят в областта на закрилата, също така ще се застъпват за смисленото участие и включването на бежанци с различна възраст, пол и разнообразни характеристики в определянето на нуждите и

приоритетите и в разработването на интервенции в рамките на отговора на бежанската ситуация в съответствие с подхода „Отчетност пред засегнатите лица“ (ОЗЛ) и подхода „Възраст, пол и многообразие“ (ВПМ). Партньорите, участващи в ответните действия за закрила, ще спомогат за насърчаване на достъпа до широк спектър от качествени услуги и помощ за закрила чрез установяване на ефективни партньорства с бежанци, организации, ръководени от бежанци, общности и жени, национални НПО/активисти на гражданското общество, правителства, участници от частния сектор, международни НПО и други агенции на ООН.

Регионални стратегически цели (СЦ)

СЦ1: Да се осигури достъп на бежанците до закрила и помощ на недискриминационна основа, включително правата, свързани с временната закрила или подобен правен статут в приемащите страни.

Въпреки че темповете на разселване извън Украйна са се забавили, анализът на данните показва, че над 80% от бежанците, макар и да се надяват един ден да се завърнат у дома, не планират да го направят в краткосрочен план.¹⁴ Освен това данните за населението показват, че някои бежанци не са потърсили временна закрила, което може да им попречи да получат достъп до права и услуги, докато други може да се сблъскат с пречки при достъпа до временна закрила, след като са се завърнали в Украйна и са влезли отново в приемащата страна. С оглед на тези предизвикателства осигуряването на ефективна информационна дейност, предоставянето на информация за наличните правни статуты, както и подпомагането и наблюдението на достъпа до процедури и услуги ще продължат да бъдат ключови дейности. Както е заложено в ПОБС за 2022 г., междусекторните приоритети за отчетност пред засегнатото население (ОЗН); закрила от сексуална експлоатация и злоупотреба (ЗСЕЗ); интегриране на въпросите на възрастта, пола и многообразието (ВПМ) и психично здраве и психо-социална подкрепа (ПЗПСП) ще продължат да бъдат актуални и през следващия етап на отговора. *Целева група: Бежанци*

СЦ2: Да се очертае път към намирането на решения и да се разшири достъпът до социални и икономически възможности, за да се улесни социалното приобщаване на бежанците чрез подход, основан на цялото общество и в съответствие с Глобалния договор за бежанците, като се признае по-специално решаващата роля на националните и местните участници, включително министерства, общински власти, неправителствени организации и организации, ръководени от бежанците.

Като се има предвид бързото разглеждане на молбите за временна закрила в повечето държави, почти веднага след пристигането си в приемащите държави бежанците от Украйна имаха възможност да получат достъп до социалноикономически права, включително образование, достъп до пазара на труда, жилище, социални помощи и медицинска или друга помощ. В условията на извънредна ситуация този достъп до социалноикономическо

¹⁴ ВКБООН, [Живот на изчакване: намерения и перспективи за бежанците от Украйна № 2](#), септември 2022.

интегриране бе ключов защитен механизъм, който помагаше да се предотвратят евентуални вредни способности за справяне и намаляваше някои от рисковете от ОПН, СЕЗ и трафик сред бежанците, повечето от които са жени и деца. В същото време все още има много фактически пречки и предизвикателства пред приобщаването. Наличните данни показват, че повечето деца бежанци досега не са били записани в училища в приемащите страни. Ниските нива на записване се дължат на различни фактори, включително ограничен капацитет на училищата, както и нежелание от страна на семействата да запишат децата си. За много бежански семейства е труден или невъзможен достъпът до образование в ранна детска възраст и дневни грижи, което от своя страна ограничава възможностите за работа на лицата, полагащи грижи, особено на жените (които са по-голямата част от възрастните бежанци). В съответствие с Глобалния договор за бежанците смисленото приобщаване изисква непрекъснато застъпничество и повишаване на осведомеността за ефективен достъп до социалноикономически права, услуги и възможности, засилен мониторинг и разрешаване на проблемите при упражняването на тези права, включително чрез развитие на партньорства с много заинтересовани страни. *Целева група: Бежанци*

СЦЗ: Да се гарантира, че бежанците със специфични нужди продължават да имат достъп до целева подкрепа и помощ, като същевременно се ангажират и укрепват механизмите за закрила на общностно равнище.

Предполага се, че с течение на времето много бежанци ще стават все по-самостоятелни, тъй като ще могат да си намерят жилище, работа, ще имат достъп до услуги и ще изградят връзки с бежанските и приемащите общности, както и с украинската диаспора. Други бежанци обаче може да станат все по-уязвими, тъй като хуманитарната помощ намалява, а те не могат да разчитат на спестявания, да си намерят работа или да ползват социална закрила и услуги. Във връзка с това идентифицирането на лицата със специфични нужди и предоставянето на целева помощ, включително чрез програмиране на парични средства, ще бъде от решаващо значение, за да се избегне излагането на сериозни рискове за закрилата и преждевременното завръщане. Възрастните хора и хората с увреждания, както и разделените домакинства, оглавявани от жени, които са по-голямата част от бежанците, ще се подпомагат с оглед на повишените рискове и пречки пред тях. Като се има предвид „невидимият“ характер на бежанското население в градските райони, извън централните за настаняване на бежанци, тази подкрепа разчита на ефективна работа с общността и сътрудничество с бежанските лидери, организациите, ръководени от бежанци, и мрежите на общността, както и на ефективна двустранна комуникация с общностите за определяне и предоставяне на услуги в такива условия. Укрепването на тези общностни структури ще бъде от решаващо значение, за да се гарантира, че подкрепата достига до онези бежанци, които имат най-голяма нужда от нея. Може да се наложи и целева подкрепа за допълване или подобряване на услугите за лица със специфични нужди, предоставяни от държавата, в това число при превенцията и реакцията на ОПН и трафик на хора, включването на лица с увреждания, на лица с различна сексуална ориентация и полова идентичност, закрилата на децата, както и при предоставянето на базирани в общността и специализирани услуги за ПЗПСП. *Целева група: Бежанци със специфични нужди*

СЦ4: Да се насърчава социалното сближаване между бежанските и приемащите общности чрез целенасочени интервенции.

Отговорът на бежанския поток от Украйна продължава да се характеризира със солидарност, щедрост и силен дух на гостоприемство. Тази отвореност на обществата, приемащи бежанци, обаче не може да се приема за даденост, особено когато разселването става все по-продължително и се натоварват ресурсите на доброволците, местното гражданско общество и приемащите общности. За да се поддържа гостоприемна среда, е важно да се въведат конкретни мерки, които да укрепят социалното сближаване и мирното съжителство между бежанците и приемащите ги общности. Подкрепата за капацитета на общностите да предоставят услуги и помощ на бежанците ще предотврати преразхода на ресурси и ще запази силната култура на споделена кауза и общност, която се наблюдава в приемащите страни. Освен това пристигането на бежанците постави националните и местните системи за услуги под значителен натиск, особено в градските райони. В някои случаи системите за социални услуги функционираха на предела на капацитета си или бяха претоварени още преди бежанската криза. С оглед на това укрепването на капацитета и разширяването на обхвата на националните и местните системи е от решаващо значение, за да се даде възможност за ефективно и пълноценно приобщаване на бежанците. Примери за такива интервенции биха могли да включват изграждането на допълнителни класни стаи, разширяването на читалища или разширяването на медицински клиники, наред с други интервенции, при условие че партньорите обосноват достатъчно добре, че това ще е от полза в еднаква степен за бежанците. Това е от решаващо значение и за насърчаване на солидарността и социалното сближаване между приемащите и бежанските общности. *Целева група: Бежанци и приемащи общности (на общностно ниво)*

Секторни отговори

ЗАКРИЛА



Партньорите в областта на закрилата ще извършват мониторинг на закрилата, за да изготвят основан на факти анализ на положението със закрилата на бежанците от Украйна и да оценят възможностите им за достъп до територия, убежище, права и услуги в приемащите страни. За да отговорят на установените потребности от закрила, партньорите, в координация с националните органи, ще предоставят правна помощ, консултации и информация на бежанците от Украйна относно достъпа до правен статут, граждански документи и други права при разселване. Освен това партньорите ще насърчават подходите, основани на ОЗЛ, общностни подходи и подходи, съобразени с ВПМ, сред правителствените партньори, общините, доставчиците на услуги и други заинтересовани страни, участващи в ответните действия, включително чрез съвместни дейности, предоставяне на техническа подкрепа и изграждане на капацитет, когато е необходимо. Като ключов елемент ще бъдат засилени работата с бежанските общности и партньорството с тях, включително с организации, ръководени от бежанци. Партньорите ще укрепват капацитета на всички участници за идентифициране и подкрепа на лица със специфични нужди, като предоставят обучение, технически опит и консултации на

националните и местните правителства, агенциите на ООН, НПО, гражданското общество, както и чрез работа с общността и ангажиране на организации на хора с увреждания и организации на ЛГБТИК+. Освен това партньорите ще картографират практическите, административните и правните пречки пред достъпа на бежанците до основни права и услуги и ползването им, като анализират произтичащите от това рискове за закрилата, обръщайки специално внимание на опита и рисковете, пред които са изправени лицата със специфични потребности с различни възрастови, полови и други характеристики, включително малцинствата. Партньорите ще работят с националните органи и други заинтересовани страни, като използват резултатите от това картографирането, за да информират, да влияят и да се застъпват пред ключови партньори за поддържане на условията за убежище, премахване на пречките, улесняване на приобщаването и подобряване на резултатите от закрилата на бежанците.

Центрове за информация и подкрепа „Синя точка“

„Сините точки“ са безопасни места, които предоставят на децата, семействата и хората със специфични нужди пункт за почивка, където могат да получат достъп до важни услуги. ВКБООН и УНИЦЕФ са създали близо 40 „Сини точки“ в България, Унгария, Италия, Република Молдова, Полша, Румъния, Словакия и Словения на стратегически места, посещавани от бежанци от Украйна. Неотдавна в Унгария, Италия, Република Молдова, Полша и Румъния бяха създадени [цифрови „сини точки“](#) с уебсайтове с местна и актуална информация за услугите, предоставяни на бежанците във всяка страна, карта на съществуващите „Сини точки“, включително информация за правните условия за престой, работа, препитание, настаняване, образование, грижи за деца, медицински грижи, подкрепа за хора с увреждания, социално подпомагане, услуги за закрила и други услуги.

Подсектор „Закрила на детето“



Общият дял на децата сред бежанците е приблизително 40%, като в съседните на Украйна държави този процент е по-висок, отколкото в други европейски държави. Много деца са разделени от единия или от двамата си родители. Някои разделени деца продължават да живеят с възрастни, които не са пряко свързани с тях, като техни фактически настойници. Много от тях продължават да се нуждаят от специализирани услуги за закрила на детето, психо-социална подкрепа и проследяване на прилаганите механизми за грижи.

Сравнително големият брой деца, които са били настанени в институции в Украйна, продължават да се нуждаят от специално проследяване от партньорите по закрила на детето по отношение на мерките за грижи и настаняване, както и на други нужди в съответствие със съображенията за най-добрия интерес. Остават приоритетни укрепването на капацитета на националните системи за закрила на детето в приемащите страни и търсенето на начини за допълване на националните мерки за закрила на детето. Нуждите на децата в риск, особено на тези с увреждания и специфични нужди от закрила, ще бъдат задоволени чрез подходящо

насочване и улесняване на достъпа до специализирани услуги, както и чрез повишаване на капацитета на съответните институции и участници.

По-нататъшното включване на децата бежанци в националните системи за закрила на детето ще продължи да бъде приоритет, включително процедури за защита на най-добрите интереси, които са изцяло в компетенциите на националните системи за закрила на детето, както и мерки за алтернативна грижа. Подкрепата за системите за закрила на детето е успешна и важна в случаите, свързани с последващо пътуване на деца и евентуалното им връщане в Украйна, както и с усилията за проследяване и събиране на семействата. Партньорите ще продължат да подкрепят идентифицирането и насочването на деца в риск към подходящи услуги и подкрепа, както и управлението на отделни случаи.

Хуманитарното застъпничество и интервенции ще продължат да се координират чрез координационните механизми за закрила на детето на национално равнище, както и чрез Регионалната работна подгрупа за закрила на детето, а съвместната програма за действие на ВКБООН и УНИЦЕФ за децата, разселени от Украйна, ще продължи да служи като обща рамка за отговора в областта на закрилата на детето.

Подсектор: Подсектор „Основано на пола насилие“ (ОПН)



За да се подпомогне координираният, съгласуван и ефективен отговор и да се намалят потенциалните рискове, партньорите по линия на регионалната работна подгрупа по въпросите на насилието над жени имат за цел да идентифицират основните пропуски и нужди, за да предоставят информация за вземането на стратегически решения и застъпничеството на високо равнище, както и да формулират приоритети за координирана подкрепа. Това включва идентифициране на пропуските в застъпничеството и разработване на подходящи застъпнически послания и инструменти за ангажиране на съответните ключови заинтересовани страни. Работната група ще гарантира също така, че съображенията, свързани с ОПН, са отразени в по-широкия регионален отговор чрез предоставянето на стратегически насоки и съвети на Регионалната работна група по закрила и на работните групи на национално равнище относно начините на действие, свързани с превенцията на ОПН, застъпничеството, намаляването на риска и стратегиите за отговор.

Понастоящем като една от приоритетните области в страните от ПОБС във връзка с отговора е определено подобряването на достъпа до качествени услуги, свързани с ОПН.¹⁵ Следователно, регионалният отговор ще има за цел да подкрепи страните в укрепването на техните механизми за насочване към специализирани услуги в случаите на ОПН както вътрешно, така и трансгранично, чрез технически насоки, координация и разработване на инструменти, когато е необходимо. Регионалните участници ще се стремят също така да подкрепят укрепването на капацитета на доставчиците на услуги, свързани с ОПН, и прилагането на подход, ориентиран към преживелите ОПН, чрез координация със

¹⁵RGTF, Making the Invisible Visible (2022), на https://eca.unwomen.org/sites/default/files/2022-10/RGTF_MakingTheInvisibleVisible_ENG_0.pdf

съответните сектори, определяне на ресурси и предоставяне на обучителни материали, когато е необходимо. И накрая, в областта на застъпничеството, регионалната група, в координация със службите за закрила, здравеопазване и други, ще се застъпва за премахване на правните и административните пречки пред достъпа до животоспасяващи услуги, включително, но не само, клинично лечение при изнасилване и безопасно прекъсване на бременност в рамките на законовия срок.

По отношение на превенцията и смекчаването на последиците, установените пропуски са свързани с достъпа до основни услуги, което засилва уязвимостта на жените и момичетата към трафик и експлоатация, както и с достъпа до информация за ОПН и специализирани услуги в областта на ОПН. При преодоляването на рисковете и уязвимостта регионалните участници в ПОБС ще подкрепят застъпничеството и координирането на ресурсите за подходящи интервенции за смекчаване и превенция, включително възможности за препитание за хората с повишен риск, а, за да се преодолеят пропуските в информацията, участниците в ПОБС ще подкрепят координирането и хармонизирането на съобщенията, които ще се използват в широкообхватна кампания за повишаване на осведомеността за ОПН. Ще се въведат инструменти за популяризиране и оценка, насочени към центровете за колективно настаняване, за да се намалят рисковете от ОПН и да се подкрепят тези центрове при прилагането на международните стандарти за безопасно колективно настаняване. Специална регионална работна група ще работи за координиране и подпомагане на националните участници с цел подобряване на здравната помощ за преживелите ОПН чрез засилена координация между специалистите в сферата на здравеопазването и на ОПН, със съвместна междуведомствена стратегия в подкрепа на подход, ориентиран към преживелите ОПН.

И накрая, регионалните партньори, в сътрудничество със съответните сектори и заинтересовани страни, ще се стремят да укрепват и подкрепят партньорствата и финансирането на ръководени от жени и бежанци организации, работещи по овластяването, намаляването на риска и реакцията на ОПН, както и други дейности, които имат за цел да противодействат на вредните норми, свързани с пола, особено във връзка с дискриминацията спрямо жени и момичета бежанци и лица с различна сексуална ориентация и полова идентичност, изразяване на пола и полови характеристики.

ОБРАЗОВАНИЕ



За да се ограничи времето, през което децата не посещават училище, и да се предотврати дългосрочната загуба на знания, регионалните партньори по ПОБС ще продължат да работят с държавите за разработването на програми за застъпничество и подкрепа, за да се гарантира, че децата бежанци от Украйна са записани в националните училищни системи и имат достъп до образование от предучилищно до висше. През цялата 2022-2023 учебна година и след това на съответните заинтересовани страни ще се осигуряват подкрепа и насоки за решаване на проблемите с капацитета на училищата, включително разширяване на учебните пространства и училищната инфраструктура, справяне с недостига на учители и пропуските в предоставяните чрез училищата основни услуги за езиково обучение и педагогически услуги и услуги по

ПЗПСП. Партньорите по ПОБС ще продължат да се застъпват за премахването на административните и практическите пречки пред достъпа до образование.

В допълнение към включването в националните училищни системи регионалните партньори по ПОБС ще подкрепят, когато е целесъобразно, инициативи, насочени към осигуряването на непрекъснатост на обучението и поддържането на връзката между децата бежанци и страната им на произход, независимо от гражданството или правния им статут, което може да улесни връщането към обучението, когато обстоятелствата го позволяват. Регионалните партньори по ПОБС ще работят за предотвратяване на създаването на неустойчиви паралелни образователни системи за бежанците и ще работят в тясно сътрудничество с всички заинтересовани страни, за да осигурят възможно най-качествено образование за децата бежанци.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ХРАНЕНЕ



В сътрудничество с националните правителства партньорите по ПОБС ще подкрепят достъпа на бежанците до качествени здравни и хранителни услуги по справедлив и приобщаващ начин, за да се намали заболяемостта и смъртността. Партньорите ще подпомагат националните здравни системи и ще укрепват капацитета за реакция на здравния сектор, ще подкрепят инициативи за укрепване на капацитета и ще работят за включването на украински здравни работници в националната работна сила. Неотдавнашните оценки на здравеопазването потвърдиха, че недостатъчната информираност за това как да се ползват здравни грижи продължават да бъдат важна пречка в различните държави. Комуникацията с общностите за повишаване на осведомеността относно здравните услуги – включително чрез свързване на бежанците с националната здравна система с помощта на различни средства в приемните, транзитните и други обслужващи центрове, както и в „сините точки“ – ще продължи да бъде от съществено значение за насърчване на ефективния достъп до грижи. Освен това ще се осъществяват здравни дейности за повишаване на осведомеността и обмен на информация относно превенцията на незаразни и заразни болести, включително КОВИД-19, и достъпа до ваксинация.

Партньорите ще засилят приемствеността на грижите, особено за пациенти с незаразни болести и инфекциозни заболявания като туберкулоза и ХИВ, и ще ги свържат с националните програми. Освен това в рамките на ответните действия на националните правителства и партньорските организации по ПОБС ще се отстоява и укрепва предоставянето на всеобхватна ПЗПСП, включително достъп до целенасочена ПЗПСП и специализирани клинични услуги. Сексуалното и репродуктивното здраве, включително достъпът до качествени клинични услуги за преживелите насилие жени, ще бъдат сред ключовите приоритети. Ще се предоставя целева подкрепа за посрещане на специфичните нужди на други групи, включително лица с увреждания и възрастни хора. Партньорите ще наблюдават достъпа на бежанците до здравни услуги и ползването им и ще засилят наблюдението на заболяванията, както и трансграничното сътрудничество. В различните държави партньорите ще подкрепят адекватната подготовка и реакция при текущи и нови извънредни ситуации.

СРЕДСТВА ЗА ПРЕПИТАНИЕ И СОЦИАЛНОИКОНОМИЧЕСКО ИНТЕГРИРАНЕ



Самостоятелността на семействата на бежанците зависи от способността им да намерят достойна работа. Приоритетните области ще включват улесняване на достъпа до работни места и възможности за препитание, рационализиране на признаването на умения и квалификации, достъп до интензивно и целенасочено езиково обучение, финансови услуги и услуги за развитие на бизнес, безопасни и достъпни грижи за деца, насърчаване на достъпа до стабилни и достъпни жилища и ефективно включване в схеми за социална закрила.

Механизмите за координация, създадени в рамките на отговора при извънредни обстоятелства, ще бъдат адаптирани, за да подкрепят по-дългосрочното приобщаване. В съответствие с подхода на цялото общество към социалноикономическото интегриране партньорите ще работят с държавните органи на национално и местно равнище, местните доставчици на услуги, организациите на гражданското общество, включително организациите, ръководени от бежанци, образователните институции и частния сектор.

Партньорите по ПОБС ще продължат да картографират правните, административните и фактическите пречки пред схемите и услугите за социална закрила и да ги наблюдават, да се застъпват за ефективно включване и да подкрепят ефективния достъп на бежанците, като същевременно подобряват събирането на данни за социалноикономическите профили и пазарните възможности, за да се осигурят данни за основаното на факти планиране на средствата за препитание, социалното и икономическото включване, като се вземат предвид съображенията, свързани с възрастта, пола и многообразието.

От съществено значение е да продължи подкрепата за градовете и приемащите общности, които имат потенциала да приемат и предоставят възможности на бежанците по начин, който отговаря на техните специфични нужди, умения, интереси и дългосрочни планове. Като се има предвид, че често местните администрации имат ограничени достъп до източници на собствени приходи, може да се подкрепи създаването на по-директни съюзи и канали за координация с частния сектор.

С течение на времето е вероятно да се натоварва все повече капацитетът на приемащата общност, което ще се изостря от инфлационните цени, увеличените разходи за жилища и енергия и задълбочените икономически неравенства, които може да засилят напрежението на местно равнище сред социалноикономически неравностойните слоеве на населението в различна степен в различните държави. Подкрепата за правителствата на национално и общинско равнище за набелязване и прилагане на редица дългосрочни решения за настаняване, заедно с разширяването на партньорствата в публичния и частния сектор, които пилотират модели за достъпни жилища за бежанци, са следващата съществена стъпка.

ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ



През първата година на отговора хуманитарните организации подкрепиха основните нужди най-вече чрез съчетаването на помощи в натура и многоцелева парична помощ (МЦПП). Многобройни участници предоставяха МЦПП в широк мащаб, като помагаша на бежанците да покрият основните си нужди в продължение на няколко месеца, в подкрепа на националните действия, които не можеха да интегрират незабавно бежанците в националните системи поради мащаба и скоростта на притока. С предоставянето на статут на временна закрила на бежанците от Украйна в държавите членки на ЕС, повечето приемащи държави вече разполагат с правни разпоредби за включване на бежанците в националните мрежи за социална сигурност (МСС), които като цяло са развити и добре диверсифицирани. Въпреки това големият брой бежанци ще продължи да създава значително напрежение дори за най-напредналите и добре обезпечени с ресурси национални системи за социална закрила.

През 2023 г. в резултат от консолидирането на хуманитарния отговор ще настъпят различия в помощта за основни нужди, осигурявана в страните от ЕС и извън него. В държавите от ЕС голяма част от помощта за основни нужди по линия на МЦПП ще се предоставя от държавите членки чрез съответните им национални системи за социална закрила. Участниците в хуманитарната помощ все повече ще насочват усилията си към паричната помощ в подкрепа на специфични уязвимости в сектори на ПОСБ като здравеопазване и образование, с което ще допълват националните системи. В Република Молдова хуманитарните участници ще продължат да прилагат МЦПП в широк мащаб, като същевременно активно ще координират действията си с двустранните участници за укрепване на националните социални служби, способни да реагират на кризи, както и за постепенното въвеждане на секторна парична помощ.

Участниците в хуманитарната помощ с парични средства в брой също така ще консолидират механизмите за координация на помощта с пари в брой в рамките на цялостния отговор. В съответствие с ангажиментите по Голямата сделка и Координационната група за парични средства, работните групи за парични средства ще се стремят към системно включване на националните участници. Работните групи ще подкрепят и предоставят инструменти за систематично намаляване на дублирането на паричната помощ между хуманитарните участници, както и на помощта, предоставяна по националните органи за социална сигурност.

Ще продължи и предоставянето на помощ в натура, като се обръща специално внимание на продукти за спешна помощ и на продукти за зимата, включително дрехи, одеяла и спални чували. Партньорите ще продължат да подкрепят правителствата и в предоставянето на продоволствена помощ в натура на ключови места, като например гранични транзитни и приемателни зони, както и центрове за колективно настаняване. На тези места ще се задоволяват и нуждите на бежанците от питейна вода и хигиенни артикули чрез раздаването на хигиенни комплекти и подкрепа за осигуряване на безопасен достъп до този вид услуги и тяхната наличност.

В същия дух партньорите по ПОБС ще осъществяват действия в подкрепа на местните власти за подобряване на спешните центрове и други места за колективно настаняване, за да се подобрят условията и капацитетът за настаняване, особено през зимните месеци, като

същевременно се ангажират с намирането на решения за нарастващите дългосрочни нужди от настаняване. Партньорите ще оказват подкрепа и за нуждите от транспорт на бежанците, например от граничните пунктове до зоните за прием или транспортните центрове за придвижване.

ЛОГИСТИКА, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И ОПЕРАТИВНА ПОДКРЕПА



Дейностите в областта на логистиката, телекомуникациите и оперативната подкрепа имат за цел да осигурят подходяща готовност и капацитет за реагиране на партньорите, за да посрещнат нуждите на бежанците от Украйна. Партньорите по ПОБС ще поддържат навременното предоставяне на хуманитарна помощ, подкрепено от координирано предоставяне на услуги и основано на факти приоритизиране на нуждите. Създадени са регионални и специфични за всяка държава логистични центрове, които ще продължат да съдействат за складирането и последващото разпределение на хуманитарните продукти. Ще бъде укрепен капацитетът на веригата за доставки във връзка с оценяването на коридорите и маршрутите за доставки, анализа на тенденциите, закупуването на стоки и услуги, както и оптимизирането и осигуряването на навременна доставка на предварително складираните запаси. За тази цел координацията и създаването на общи рамки и процеси за доставки ще бъдат приоритет, за да се подпомогнат хуманитарните операции в страните от ПОБС. В Република Молдова партньорите по ПОБС ще продължат да използват общи складови площи и да предоставят транспортни услуги; ще продължи да функционира и Сектор за телекомуникации при извънредни бежански ситуации, насочен към рационализирането на ИТ и комуникациите с цел засилване на многосекторната координация.

Регионални междусекторни приоритети за отговора

Възраст, пол и многообразие (ВПМ)



За да се осигури ефективен и приобщаващ отговор на бежанската ситуация, ПОБС се ръководи от фокуса на партньорите върху възрастта, пола и многообразието, включително включването на хората с увреждания (наричан по-долу подход ВПМ). Чрез този подход ВПМ партньорите се стремят да гарантират, че всички хора, които са загрижени, участват пълноценно в решенията, които ги засягат, и че се ползват от правата си наравно с останалите. Подходът ВПМ може да се постигне чрез прилагането на методи за участие, с помощта на които в програмите за закрила, помощта и вземането на решения се отчитат капацитетът и приоритетите на жени, мъже, момичета и момчета с различен произход. Той обхваща също така събирането и анализа на данни с разбивка по възраст, пол и разнообразие, когато това е подходящо и възможно при съответните обстоятелства, за да се предостави информация за разработването, мониторинга и отчитането на програмите.

Създадената през 2022 г. Регионална работна група по въпросите на равенството между половете, чиито съпредседатели са „ООН Жени“ и „КЕЪР Интернешънъл“, ще продължи да предоставя техническа подкрепа, като работи в тясно сътрудничество с партньорите и секторите, за да насърчава адекватното интегриране на равенството между половете и овластяването на жените и момичетата в отговора на бежанската ситуация през 2023 г.

Освен това ще се полагат усилия за увеличаване на значимото участие и лидерството на националните и местните организации на гражданското общество, с акцент върху организациите, ръководени от жени, организациите за защита на правата на жените и групите за защита на правата на малцинствата, чрез гъвкаво финансиране, изграждане на капацитет и улесняване на достъпа до структурите за хуманитарна координация.

Партньорите, в сътрудничество с местните органи и приемащите общности, ще се застъпват и ще прилагат целенасочена, съобразена с пола координация, програмиране и финансиране в рамките на ответните мерки, по-специално за онези групи, които са изправени пред сложни предизвикателства, заплахи и пречки и често са обект на дискриминация, злоупотреба и насилие, включително младежи, хора с увреждания и жени, както и ЛГБТИК+ лица.

Интегриране на въпросите на равенството между половете

Партньорите ще осигурят интегрирането на мерките за равенство между половете, както и на възрастовите аспекти и аспектите на многообразието в междусекторните усилия за отговор на бежанската ситуация, като гарантират, че жените, момичетата, момчетата и мъжете, особено тези, които са изложени на най-висок риск от изключване и са маргинализирани, имат равен достъп до помощ, услуги и информация и се възползват от тях.

За интегрирането на принципа на равнопоставеност на половете ще спомогне и улесняването на участието и ръководството на женските организации в структурите и процесите на координация и вземане на решения.

Отчетност пред засегнатите лица (ОЗЛ)



Дейностите, предназначени да осигурят отчетност пред засегнатите хора и интегриране, ще продължат да бъдат приоритетни и ще се групират около: а) участие и приобщаване за смислени консултации в съответствие с принципите за възраст, пол и многообразие; б) комуникация и прозрачност, включително достъп до информация; в) обратна връзка и реакция; и г) обучение и адаптиране.

Ефективната двустранна комуникация и консултация с общностите ще се постигне чрез непрекъснато ангажиране на жените, мъжете, момичетата и момчетата бежанци с различен произход на всички етапи от изпълнението на ПОБС, като се прилагат методи за участие. Обратната връзка, получена от засегнатите лица, ще помогне за коригиране на отговора, когато е необходимо, като за целите на обратната връзка ще се използват общи механизми за подаване на жалби, които са лесни за използване и достъп. Бежанците ще продължат да имат достъп до релевантна, навременна и актуална информация чрез механизми за двустранна комуникация и обратна връзка, като например [HELP Pages](#) на ВКБООН, Digital Blue Dot, Регионалният телефонен център и други инициативи. Ролята на доброволците, базираните в общността организации и организациите, ръководени от бежанци, ще продължи да се засилва, включително чрез развитие на капацитета и малки грантове.

Защита от сексуална експлоатация и злоупотреба (ЗСЕЗ)



Сексуалната експлоатация и злоупотреба са в пряко противоречие с принципите, на които се основава хуманитарната дейност, нанасят вреди на тези, които хуманитарната общност и общността за развитие са длъжни да защитават, и застрашават доверието във всички хуманитарни агенции.

Поради това защитата от сексуална експлоатация и сексуално насилие е ключов приоритет при ответните действия. Извънредната ситуация в Украйна се характеризира и с редица специфични рискови фактори, като например изключително висока честота на разделяне на

семействата и на домакинствата, оглавявани от жени, както и с широк кръг участници в отговора, някои от които имат ограничен опит в областта на ЗСЕЗ. Тези рискови фактори могат да бъдат допълнително утежнени от нарастващата социалноикономическа уязвимост, трудностите при намирането на подходящо настаняване и потенциалната умора сред приемащите страни и приемащите общности, тъй като извънредната ситуация продължава вече втора година.

ЗСЕЗ е цялостен и междусекторен компонент на ПОБС и е включена във всички ответни действия по отношение на бежанците от Украйна. Освен това тя изисква целенасочени и проактивни колективни усилия за намаляване и предотвратяване на рисковете, като например съвместни оценки на риска от ЗСЕЗ, оценки на капацитета на партньорите, изграждане на капацитет и обучение, както и работа с общността и повишаване на осведомеността сред бежанската общност.

Специализирани мрежи за ЗСЕЗ координират тази работа на национално ниво във всички съседни държави, под съвместното председателство на ВКБООН и партньорите от НПО Fundacja Dajemy Dzieciom, Plan International и VOICE. Създадена е и Регионална мрежа за ЗСЕЗ и закрила, съпредседателствана от ВКБООН и „Спасете децата“, която да подкрепя тези мрежи и да гарантира последователност, обмен и събиране на най-добри практики в съответствие с глобалните ангажименти на ЗСЕЗ.

Психично здраве и психо-социална подкрепа (ПЗПСП)



Интегрирането на ПЗПСП в различните сектори, включително здравеопазване, закрила, закрила на детето, ОПН, образование и средства за препитание, продължава да бъде от съществено значение за регионалния отговор. В съответствие с това осигуряването на всеобхватен достъп и предоставянето на услуги за ПЗПСП на всички нива на подкрепа трябва да продължи да се отстоява и да бъде приоритет за всички партньори и участници. Многопластовият подход включва укрепване на системите за подкрепа на семействата и общностите; осигуряване на целенасочена психо-социална подкрепа чрез управление на случаи и психологически интервенции, чийто мащаб може да се разширява; тези интервенции могат да се предоставят както от обучени и наблюдавани специалисти, така и от неспециалисти; както и достъп до клинична психиатрична грижа за нуждаещите се от специализирани услуги. Необходими са и психо-социални дейности, за да се обърне внимание на нарастващите нужди от социално сближаване в региона и да се осигури подкрепа за тях. Основополагащо за тази многопластова подкрепа е включването на грижата за лицата, полагащи грижи, и подкрепящият надзор на доставчиците на първа линия, които често са от Украйна, за да се предотврати прегарянето и да се насърчи благосъстоянието.

Във всички съседни държави са създадени активни работни групи по ПЗПСП, които ще продължат да координират и технически да ръководят националния отговор на ПЗПСП. Партньорите на националните технически работни групи по ПЗПСП ще укрепват активно капацитета и координацията между всички участници, включително националните правителства, агенциите на ООН, НПО, гражданското общество и организациите в общността, включително организациите на хора с увреждания, чрез обучения, актуализирани начини за

насочване и текущо картографиране на услугите. Освен това, за да се засилят междусекторните интервенции и обучението между страните, приемащи бежанци, ще се положат координационни усилия в регионален план, подкрепяни от СЗО и ВКБООН чрез регионален обмен на опит и тематични подгрупи.

Намаляване на риска от ОПН



Интегрирането на намаляването на риска от насилие, основано на пола (ОПН), е междусекторна отговорност, която попада в обхвата на международния хуманитарен принцип „да не се вреди“¹⁶ То се състои в това да се гарантира, че при програмирането на хуманитарните действия не се предизвиква неволо засилване на рисковете от ОПН при проектирането и изпълнението на услугите. То се състои и в смекчаване на последствията от ОПН чрез предоставянето на услуги в отговор на нуждите на жените и момичетата, когато липсата на такива услуги сама по себе си би увеличила рисковете. Въпреки че съществува специализирано програмиране в областта на ОПН, за да се осигури смекчаване, превенция и реакция на ОПН, интегрирането на намаляването на риска е споделена отговорност във всички сектори и от всички участници,¹⁷ и може да бъде ефективно само когато всеки от секторите поеме ангажимент, като специалистите по противодействие на ОПН предоставят технически насоки и експертен опит.

Участниците в хуманитарните действия могат предварително да намалят рисковете, като прилагат минимални стандарти и протоколи, обучение на целия съответен персонал относно ръководните принципи на ОПН и свързаните със сектора рискове, текущи консултации с жените и момичетата през целия цикъл на програмата, за да се оценят всички пречки пред достъпа, както и като осигурят стабилен и ефективен механизъм за подаване на жалби и обратна връзка, за да се гарантират отчетност и ефективен и навременен отговор на възникващите рискове. Водещите агенции в сектора имат допълнителни отговорности за това да гарантират, че са предприети подходящи действия и са отразени в секторните стратегии и процеси за намаляване на риска от ОПН и повишаване на безопасността на жените и момичетата.

Извънредната ситуация в Украйна е уникална по своя профил, свързан с пола, като се има предвид, че бежанците се състоят в по-голямата си част от жени и деца, включително разделени домакинства, оглавявани от жени, много от които са зависими от хуманитарна помощ или социални разпоредби, предоставяни по национални схеми. Агенциите са предприели стъпки в региона за оценка на нуждите, рисковете и предизвикателствата чрез Многосекторна оценка на потребностите (МСОП), профилиране на закрилата и други оценки, резултатите от които служат за основа на разработването и изпълнението на програмите. Секторите са използвали наличните глобални насоки за намаляване на риска от ОПН, а за

¹⁶ Междуведомствен постоянен комитет. 2015. Насоки за интегриране на интервенциите, свързани с насилието, основано на пола, в хуманитарните дейности: ("Насоки за борба с насилието над жени"), на адрес: https://interagencystandingcommittee.org/system/files/2015-iasc-gender-based-violence-guidelines_lo-res.pdf; Вж. също, UNFPA, The Interagency Minimum Standards for Gender Based Violence in Emergencies Programming (2019 г.), на адрес: https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/19-200_Minimum_Standards_Report_ENGLISH-Nov.FINAL_.pdf

¹⁷ Вж. Призив за действие, на адрес: <https://www.calltoactiongbv.com/>; Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action, на адрес: <https://gbvguidelines.org/en/>.

извънредната ситуация в Украйна са разработени или адаптирани специфични инструменти. Сред тях са [GBV checklist for Reception Centers](#) (контролен списък за ОПН за приемни центрове), [guidance for private hosts](#) (насоки за частни домакини), набор от инструменти за одит на безопасността за оценка на рисковете в различни условия, включително места за колективно настаняване, както и наскоро стартиралият междуведомствен кратък курс за [електронно обучение „Осигуряване на първоначален отговор на основаното на пола насилие“](#) за безопасна работа при разкриване на информация, основан на [„Джобното ръководство за ОПН“](#), наред с няколко други. Все още обаче има много работа в това отношение, включително по отношение на целенасочените оценки, допълнителните мерки за намаляване на риска от ОПН и мониторинга на изпълнението във всички сектори. Участниците в ПОБС ще бъдат подкрепяни в този процес от участници в областта на ОПН на национално и регионално равнище, като ще продължат да се съсредоточават върху това да гарантират, че нуждите на уязвимите лица и групи се вземат предвид през целия цикъл на програмата и се отразяват в мерките за намаляване на риска.

Възрастни хора и хора с увреждания



Предоставянето на целева подкрепа на възрастни хора и хора с увреждания е приоритет във всички сектори, който изисква специално внимание и ресурси. Секторите ще насърчават достъпността на услугите, информацията и настаняването, като се възползват от данните и анализа на ВПМ, за да гарантират, че участието на възрастните хора и хората с увреждания е включено в процесите на вземане на решения. Хората с увреждания имат същите основни нужди като останалите бежанци, но често се сблъскват с пречки за удовлетворяването им и поради това може да се нуждаят от специално внимание и целенасочени интервенции. Партньорите по ПОБС ще се ангажират въз основа на ключовите принципи за приобщаване на хората с увреждания: (1) недискриминация; (2) информираност; (3) участие; и (4) достъпност. Ще се търси и тясно сътрудничество с национални и местни организации, работещи с хора с увреждания.

Партньорство и координация

В подкрепа на ръководените от правителството ответни мерки ВКБООН ръководи и координира изпълнението на междуведомствения ПОБС в съответствие с Модела за координация на бежанците (МКБ) по начин, основан на сътрудничество и консултации с властите, хуманитарните агенции, гражданското общество и със засегнатото население, включително жените и ръководените от бежанци организации.

ПОБС ще разшири обхвата на партньорствата за мобилизиране на ресурси и повишаване на видимостта на потребностите на бежанците от Украйна, гражданите на трети държави, нуждаещи се от международна закрила, хората без гражданство и приемащите общности. Партньорите и поддръжниците на ПОБС ще се стремят да гарантират, че финансирането се насочва към лицата, които реагират на първа линия, по своевременен и ефективен начин и в съответствие с принципите за качествено финансиране и качествено партньорство. Глобалният договор за бежанците, Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., кампанията на ВКБООН #IBelong за прекратяване на липса на гражданство в световен план до 2024 г. и принципът „да не оставяме никого зад гърба си“ осигуряват важни рамки за сътрудничество с партньорите.

На регионално ниво координацията на ПОБС се ръководи от Регионалното бюро на ВКБООН за Европа (РБЕ). През март 2022 г. директорът на РБЕ е назначен за регионален координатор за ситуацията в Украйна, за да ръководи изпълнението на ПОБС чрез приобщаваща и ефективна координация на всички партньори в съответствие с регионалните стратегически цели. Създаден е междуведомствен Регионален координационен форум за бежанците (КФБ) и са активирани и специфични работни групи, мрежи и работни групи (Работна група за закрила, Работна група за приобщаване, работни подгрупи за закрила на децата и за борба с насилието над жени, Работна група за борба с трафика на хора, Работна група по въпросите на равенството между половете, Мрежа за ЗСЕЗ), за да се осигури ефективно управление на ситуационната информация и специфична за всяка държава подкрепа, ако е необходимо. В качеството си на агенция на ООН, упълномощена от Общото събрание да ръководи отговора на бежанските ситуации, ВКБООН е референтната структура по отношение на данните за бежанците, като улеснява и координира предоставянето на необходимите данни и информация в подкрепа на планирането на ответните действия на партньорите по ПОБС.

В рамките на този ПОБС и въз основа на съществуващите във всяка от страните структури за координация на национално равнище са създадени и междуведомствени КФБ в подкрепа на ръководените от правителствата механизми за координация. КФБ на национално ниво се

Участващи партньори	243
Агенции на ООН	13
Международни НПО	48
Национални НПО	148
Международна федерация на „Червения кръст“ и „Червения кръст“	6
Верски организации	20
Академия	1
Регионални организации	1
Организации, ръководени от бежанци	6

Забележка: Този списък включва само организации, привлечени по ПОБС, много от които си сътрудничат с партньорите по изпълнението за осъществяване на дейностите по ПОБС. Вижте "Обобщение на бюджета по партньори" за разбивка на партньорите по видове.

ръководят от представителите на ВКБООН за страната и работят с всички партньори в отговора, включително със съответните секторни работни групи. Това ще даде възможност на партньорите по ПОБС да засилят максимално отговора и да избегнат дублиране и паралелни системи. Той също така ще ръководи съвместните инициативи за застъпничество и усилията за мобилизиране на ресурси в подкрепа на плановете за отговор на национално равнище. Посредством ПОБС ВКБООН ще продължи да гарантира, че съвместните оценки, управлението на данни и информация, системите за мониторинг и докладване, както и инструментите за комуникация и обмен на информация се прилагат ефективно и се укрепват в координация с правителствата и съответните заинтересовани страни.

ПОБС служи като ефективен канал за по-предвидимо и справедливо споделяне на отговорностите, за намаляване на натиска върху приемащите общности и за насърчаване на социалното сближаване – две ключови цели на Глобалния договор за бежанците, – като формулира нуждите на бежанците, засегнатите приемащи общности и други засегнати лица, посочва кой и как ще удовлетвори тези нужди и определя финансовите изисквания на всички участващи партньори.

По-конкретно, множеството положителни действия, предприети от приемащите правителства, особено в областта на приобщаването и самостоятелността на бежанците, са примери за политически ангажименти, които могат да се поемат на предстоящия Глобален форум за бежанците (ГФБ) през декември 2023 г. и да се съчетаят с постоянна подкрепа от страна на международната общност. Регионалните координационни форуми и работните групи на национално равнище могат да бъдат места, където да се обсъждат евентуалното поемане на ангажиментите и последващите действия във връзка с ангажиментите, поети на ГФБ 2019.

Освен това ПОБС илюстрира много от добрите практики, приложени в рамките на отговора на приемащите страни, като например бързото активиране на схема за временна закрила с цел улесняване на бързия достъп до закрила и услуги, включването на бежанците в правителствените схеми за закрила и бързия достъп до пазара на труда, наред с други. Тази демонстрация на добри практики ще бъде от съществено значение за споделянето на наученото на предстоящия ГФБ, за да се информира и вдъхнови по-нататъшната международна солидарност и да се улесни цялостният отговор при бъдещи извънредни ситуации с бежанци в региона и извън него.

Координация на управлението на информацията

Като част от Модела за координация в бежанска ситуация ВКБООН създаде работни групи за управление на информацията (РГУИ) на регионално равнище и в страните от ПОБС, за да улесни междуведомствената координация на инициативите за данни/управление на информацията (УИ). Чрез тези координационни структури ВКБООН споделя информация, свързана със ситуацията с бежанците в Украйна, с членовете на Работната група по управление на информацията (РГУИ) и гарантира хармонизиран подход към инициативите за данни/УИ в рамките на хуманитарната общност, както и с държавните органи и местните участници.

В подкрепа на мандатите на ВКБООН за закрила и координация през 2022 г. бе въведена Рамка за управление на данните за бежанците (РУДБ), която ще продължи да се укрепва през 2023 г., за да се осигури последователен и точен разказ за бежанците. Посредством РУДБ ВКБООН, заедно с партньорите, ще гарантира наличието на актуализирана статистика за бежанското население (както за потока, така и за наличностите), профилиране на закрилата и наблюдение и проучване на намеренията, наблюдение на колективните обекти, оценки на базата на райони и многосекторни оценки на нуждите, за да се предоставя информация за отговора. Върховният комисариат на ООН за бежанците ще предприеме и други инициативи, свързани с данни/УИ, в партньорство или като междуведомствени инициативи, за да очертае положението със социалноикономическото интегриране на бежанците в приемащите страни. Освен това РУДБ ще улесни координацията на инициативите за данни/УИ сред хуманитарните участници, за да се избегне дублиране и да се идентифицират и запълнят пропуските в информацията.

Регионални междуведомствени финансови изисквания

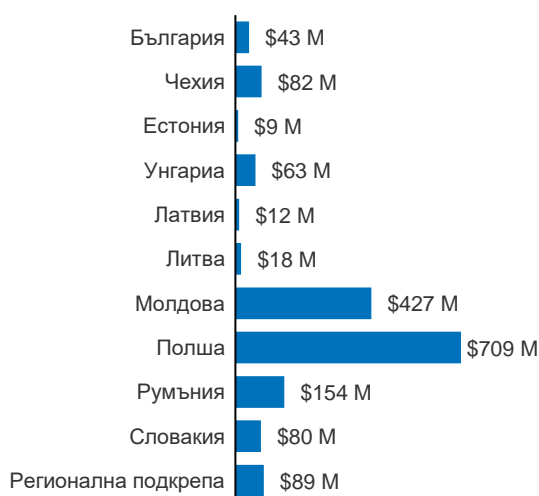


Общо финансови изисквания в щатски долари

1 685 495 254 щ. д.

Обобщение на бюджета

По държави в млн. щатски долара



По сектори на регионално равнище в млн. щатски долара



Икон	Изисквания за цялостна закрила	429,814,783 щ. д.	Икон	Общо изисквания за поддръжка в брой*	450,792,321 щ. д.
Други дейности за закрила	256,603,244 щ. д.	Закрила	32,283,836 щ. д.		
ОПН	57,604,368 щ. д.	Основни нужди	401,651,006 щ. д.		
Закрила на децата	115,607,171 щ. д.	Средства за препитание и социалноикономическа интегриране	15,834,479 щ. д.		
		Здравеопазване и хранене	175,000 щ. д.		
		Образование	848,000 щ. д.		

* Това е разбивка по сектори на потребностите от парична помощ, които са включени в горепосочените общи секторни бюджети. Паричната помощ се следва и отразява като ключов начин на подпомагане и закрила в съответствие с политиката на ВКБООН за интервенция с парични средства (ИПС) за периода 2022-2026 г. Паричната помощ се използва като междусекторна модалност в различните сектори, включително закрилата, и се бюджетира съответно и в съответствие с подхода на основните нужди. Като модалност по избор на хората, които обслужваме, паричната помощ ще се използва като основно средство за посрещане на непосредствените основни нужди и осигуряване на важни резултати в областта на закрилата.

По видове партньори

Участващи партньори	243
Агенции на ООН	1,011 571,328 щ. д.
Международни неправителствени организации	260,437,958 щ. д.
Национални НПО	238,386,882 щ. д.
МФЧК и Червения кръст/дружества на Червения кръст	110,310,569 щ. д.
Религиозни организации	62,614,217 щ. д.
Академични среди	76,000 щ. д.
Регионални организации	598,900 щ. д.
Организации, ръководени от бежанци	1,499,400 щ. д.

По партньори

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
A.O. Serviciu pentru Pace	Национална НПО	125,380 щ. д.
ACTED	Международна НПО	8,541,000 щ. д.
Action Contre la Faim	Международна НПО	4,925,394 щ. д.
ActionAid International	Международна НПО	4,437,500 щ. д.
ADRA Moldova	Религиозна организация	3,512,000 щ. д.
Помощ за Украйна	Национална НПО	847,520 щ. д.
Ак-Нодост	Национална НПО	25,000 щ. д.
Алианс на организациите за хора с увреждания от Молдова	Национална НПО	20,000 щ. д.
Американско международно училище в Будапеща	Академични среди	76,000 щ. д.
AO Asociația pentru Combaterea Izolării Informaționale ECOU	Национална НПО	38,000 щ. д.
AO Centrul de Drept al Avocatilor/Law Center of Advocates	Национална НПО	18,000 щ. д.
AO Centrul de Reabilitare Medico-Sociala pentru Persoane cu Vedere Slaba „LOWVISION”	Национална НПО	35,000 щ. д.
AO Societatea Invalizilor din RM	Национална НПО	1,014,525 щ. д.
AO SOS Autism	Национална НПО	466,200 щ. д.
Artscape	Национална НПО	142,828 щ. д.
Ashoka Innowatorzy dla Dobra Publicznego	Национална НПО	450,000 щ. д.
Asociatia Anaid	Национална НПО	175,000 щ. д.
Asociatia Eliberare	Национална НПО	500,000 щ. д.
Asociatia Four Change	Национална НПО	100,000 щ. д.
Asociatia LOGS – Grup de Initiative Sociale	Национална НПО	1,034,000 щ. д.
Asociatia Project Voiajor (Project Voyager)	Национална НПО	2,225,000 щ. д.
Asociația Tinerilor cu Diabet DIA (Асоциация на хората, живеещи с диабет тип 1 DIA)	Национална НПО	2,590 щ. д.
ASSOC	Национална НПО	270,000 щ. д.
Асацияция „Енергия“	Национална НПО	112,211 щ. д.
Асоциация за помощ и подпомагане на Япония	Международна НПО	1,076,095 щ. д.

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
Асоциация „Център „МАРТА“	Национална НПО	115,500 щ. д.
Бъди ангел	Национална НПО	640,000 щ. д.
Bibliothèques sans Frontières	Международна НПО	820,000 щ. д.
Методически социален център Будапеща	Национална НПО	3,268,527 щ. д.
Български хелзинкски комитет	Национална НПО	166,972 щ. д.
Български червен кръст	МФЧК и Червения кръст	7,000,000 щ. д.
CARE	Международна НПО	23,000,000 щ. д.
„Каритас“ Литва	Религиозна организация	359,327 щ. д.
„Каритас“ България	Религиозна организация	3,949,600 щ. д.
„Каритас“ Полша	Религиозна организация	27,766,000 щ. д.
„Каритас“ Словакия	Религиозна организация	2,313,483 щ. д.
Карпатска фондация, Словакия	Национална НПО	241,700 щ. д.
CASMED	Национална НПО	19,500 щ. д.
Католически служби за помощ	Религиозна организация	4,055,112 щ. д.
Център за обществена политика „ПРОВИДУС“	Национална НПО	267,908 щ. д.
Център за репродуктивни права	Международна НПО	710,000 щ. д.
Централен съвет на ромите в Полша	Национална НПО	1,950,400 щ. д.
Centrul National de Prevenire a Abuzului fata de Copii	Национална НПО	301,500 щ. д.
Благотворителен център за бежанци	Национална НПО	1,360,034 щ. д.
Световна църковна служба	Религиозна организация	2,744,220 щ. д.
КЛИЪР Глобал	Международна НПО	2,142,373 щ. д.
Clinica Juridica Balti	Национална НПО	356,500 щ. д.
Coaliția Vocea Romilor	Национална НПО	400,000 щ. д.
Фондация "Коменски" за детско развитие (Fundacja Rozwoju Dzieci)	Национална НПО	9,500,000 щ. д.
Common Ground	Национална НПО	265,650 щ. д.
Community Organized Relief Effort	Международна НПО	6,550,000 щ. д.
Фондация "Корделия" за рехабилитация на жертви на изтезания	Национална НПО	150,000 щ. д.
Кризисен и консултативен център „Скалбес“	Национална НПО	26,943 щ. д.
Трансгранично гражданско общество	Международна НПО	20,000 щ. д.
СГО „Майки в действие“	Национална НПО	267,000 щ. д.
Фондация „Културна лаборатория“	Национална НПО	500,000 щ. д.
Датски съвет за бежанците	Международна НПО	12,429,233 щ. д.
Дарузо помага на Украйна	Национална НПО	330,000 щ. д.
Dévai Fogadó (formerlyMandák Ház)	Религиозна организация	335,000 щ. д.
Diakonie Katastrophenhilfe	Международна НПО	965,000 щ. д.
Дигнита	Национална НПО	18,500 щ. д.
Група за развитие на многообразието	Национална НПО	34,650 щ. д.
Лекари на света – Белгия	Международна НПО	1,500,000 щ. д.
Доркас	Религиозна организация	462,000 щ. д.

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
Ърли стартърс Интернешънъл	Международна НПО	194,200 щ. д.
Eluliin	Национална НПО	168,418 щ. д.
Екуита	Национална НПО	1,103,200 щ. д.
Приятелите на Мариупол	Национална НПО	98,752 щ. д.
Ръка за Украйна	Национална НПО	173,250 щ. д.
Институт за балтийски изследвания	Национална НПО	72,050 щ. д.
Международна къща Тарту	Национална НПО	46,876 щ. д.
Център „Йоханес Михелсен“	Национална НПО	165,197 щ. д.
Кöömen	Национална НПО	45,150 щ. д.
Украински културен център	Национална НПО	5,000 щ. д.
Естонска камара на хората с увреждания	Национална НПО	52,140 щ. д.
Естонска хранителна банка	Национална НПО	962,000 щ. д.
Естонски съвет за бежанците	Национална НПО	1,502,280 щ. д.
Erőforrás Alapítvány United Way Унгария	Национална НПО	537,881 щ. д.
Организация по прехрана и земеделие на ООН (ФАО)	Агенция на ООН	4,000,000 щ. д.
Фарос Елпидас	Международна НПО	2,410,000 щ. д.
Fondul pentru Prevenirea Criminalității	Национална НПО	31,074 щ. д.
FONSS	Национална НПО	5,215,000 щ. д.
Хранителна банка „SOS“ във Варшава	Национална НПО	560,000 щ. д.
Хранителна банка	Национална НПО	4,077,990 щ. д.
Фондация „Каритас“, Латвия"	Национална НПО	162,703 щ. д.
Фондация „Достъп до права“	Национална НПО	173,340 щ. д.
Фондация на Украинската гръко-католическа църква	Организация, ръководена от бежанци	150,000 щ. д.
Fundacja ADRA Polska	Национална НПО	38,525,500 щ. д.
Fundacja Autonomia	Национална НПО	275,104 щ. д.
Fundacja BloomPro	Национална НПО	170,000 щ. д.
Fundacja Centrum Praw Kobiet (Център за правата на жените)	Национална НПО	600,000 щ. д.
Fundacja Dajemy Dzieciom Się (Фондация за овластяване на децата)	Национална НПО	1,180,000 щ. д.
Fundacja Dobrej Edukacji	Национална НПО	25,000 щ. д.
Fundacja DOSTĘPNYŚWIAT	Национална НПО	420,000 щ. д.
Fundacja Feminoteka	Национална НПО	450,000 щ. д.
Fundacja HumanDoc	Национална НПО	1,910,000 щ. д.
Fundacja In Corpore	Национална НПО	100,000 щ. д.
Fundacja Kocham Dębiki	Национална НПО	282,014 щ. д.
Fundacja Leny Grochowskiej	Национална НПО	1,450,000 щ. д.
Fundacja Zakręcie	Национална НПО	50,000 щ. д.
Fundacja Newstory	Национална НПО	3,808,000 щ. д.
Fundacja OneWorld–OneHeart	Национална НПО	5,000 щ. д.

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
Fundacja Profil	Национална НПО	401,782 щ. д.
Fundacja UN Global Compact Network Полша	Национална НПО	720,000 щ. д.
Fundacja UNDERSTANDING	Национална НПО	20,000 щ. д.
Fundacja Uniwersytet Dzieci	Национална НПО	300,000 щ. д.
Fundacja Zustricz	Национална НПО	282,000 щ. д.
Fundatia "DonBosco"	Религиозна организация	361,200 щ. д.
Fundatia Румъния Angel Appeal	Национална НПО	3,000,000 щ. д.
Добри съседни, Япония	Международна НПО	1,500,000 щ. д.
Gribu palīdzēt bēgļiem/Want to Help Refugees	Национална НПО	99,226 щ. д.
Хабитат за човечеството, интернешънъл	Международна НПО	100,000 щ. д.
Хабитат за човечеството, Полша	Национална НПО	6,595,000 щ. д.
Хабитат за човечеството, Румъния	Национална НПО	810,000 щ. д.
Център за правна помощ „Halina Niec“	Национална НПО	20,000 щ. д.
Хандикап Интернешънъл	Международна НПО	1,196,430 щ. д.
Асоциация „Ръка за ръка“, Румъния	Национална НПО	250,000 щ. д.
Фондация „HEKS/EPER“, Румъния	Международна НПО	800,000 щ. д.
HEKS/EPER	Религиозна организация	1,270,000 щ. д.
ХелпЕйдж	Международна НПО	2,205,290 щ. д.
Хелзински комитет за правата на човека в Словакия	Национална НПО	20,860 щ. д.
Хелвета	Международна НПО	4,890,598 щ. д.
HIAS	Международна НПО	11,690,100 щ. д.
Фондация „Надежда“	Национална НПО	500,000 щ. д.
Норс4	Международна НПО	286,000 щ. д.
Humanosh Slawa I Izek Wolosianski Foundation	Национална НПО	15,434,000 щ. д.
Унгарска баптистка помощ	Религиозна организация	1,450,000 щ. д.
Унгарска благотворителна служба на Малтийския орден	Религиозна организация	1,520,000 щ. д.
Унгарска асоциация за EMDR	Национална НПО	15,000 щ. д.
Унгарска евангелска общност/Олталоумско благотворително дружество	Религиозна организация	650,000 щ. д.
Унгарски хелзински комитет	Национална НПО	224,900 щ. д.
Унгарска междуцърковна помощ	Религиозна организация	860,000 щ. д.
Унгарски червен кръст	МФЧК и Червения кръст	500,000 щ. д.
Унгарска реформаторска църковна помощ	Религиозна организация	4,923,000 щ. д.
ХунХелп	Организация, ръководена от бежанци	62,000 щ. д.
Международна федерация на дружествата на Червения Кръст и Червения Полумесец (МФЧК)	МФЧК и Червения Кръст	13,932,720 щ. д.
Международна организация на труда (МОТ)	Агенция на ООН	1,935,000 щ. д.
Инициативи IMPACT	Международна НПО	1,060,000 щ. д.
Международен център за развитие на миграционната политика	Регионална организация	598,900 щ. д.

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
Международна организация по миграция (МОМ)	Агенция на ООН	165,796,087 щ. д.
Международни православни християнски благотворителни организации	Международна НПО	1,650,000 щ. д.
Международен спасителен комитет	Международна НПО	27,648,500 щ. д.
Internationaler Bund Polska	Национална НПО	2,008,000 щ. д.
Интернюз	Международна НПО	2,100,000 щ. д.
INTERSOS	Международна НПО	5,548,060 щ. д.
Йезуитска служба за бежанците	Международна НПО	33,695 щ. д.
Йезуитска служба за бежанците, Румъния	Национална НПО	6,950,000 щ. д.
Kalejdoskop Kultur	Национална НПО	300,000 щ. д.
Katalyst Education	Национална НПО	5,500,000 щ. д.
Keystone, Молдова	Национална НПО	1,163,281 щ. д.
Klub Inteligencji Katolickiejw Warszawie	Религиозна организация	1,150,000 щ. д.
Латвийски червен кръст	МФЧК и Червения кръст	185,955 щ. д.
Латвийска централна организация на скаутите и водачите	Национална НПО	56,700 щ. д.
Лига за психично здраве в Словакия	Национална НПО	200,000 щ. д.
Фондация „Lexis-Vamos“	Организация, ръководена от бежанци	450,000 щ. д.
Фондация Liszewska-Bowen“	Национална НПО	955,000 щ. д.
LITERA Egyesület	Национална НПО	37,600 щ. д.
Литовски червен кръст	МФЧК и Червения кръст	3,191,893 щ. д.
Фондация „Лумос“, Молдова	Национална НПО	902,490 щ. д.
Световна лютеранска федерация	Религиозна организация	3,561,600 щ. д.
Mareena	Национална НПО	1,273,000 щ. д.
Medair	Международна НПО	700,000 щ. д.
„Лекари на света“	Международна НПО	2,581,688 щ. д.
Международни медицински екипи	Религиозна организация	623,151 щ. д.
Фондация „МедСпот“	Национална НПО	40,000 щ. д.
Унгарска асоциация за мигранти „Меденек“	Национална НПО	539,928 щ. д.
Menekültek Online Segítő Társasága (Цифрова мрежа за помощ на бежанците)	Национална НПО	117,500 щ. д.
Mentalnie Równi	Национална НПО	893,000 щ. д.
Митрополитска православна християнска благотворителна организация „ЕЛЕОС“	Религиозна организация	545,000 щ. д.
Център за интеграция на мигранти, Брашов	Национална НПО	403,476 щ. д.
Мигрейшън Ейд	Национална НПО	2,482,330 щ. д.
Misja Słowiańskaw Europie	Национална НПО	228,000 щ. д.
Обсерватория за мултикултурализъм и миграция	Национална НПО	20,000 щ. д.
Nasz Wybor (Фондация „Нашият избор“)	Национална НПО	1,030,000 щ. д.
Национална младежка фондация	Национална НПО	5,400,000 щ. д.
NCUM	Национална НПО	2,520,000 щ. д.

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
Асоциация „Следваща стъпка“ Унгария	Национална НПО	376,270 щ. д.
НПО „Янг Фолкс“ ЛВ	Национална НПО	295,016 щ. д.
Норвежки съвет за бежанците	Международна НПО	26,025,000 щ. д.
Служба на Върховния комисар на ООН по правата на човека (СВКПЧ)	Агенция на ООН	1,609,854 щ. д.
ONG Asociația profesorilor de limba ucraineană "Promini"	Национална НПО	30,625 щ. д.
Организация за помощ на Малтийския орден	Религиозна организация	203,524 щ. д.
OurWay	Национална НПО	287,000 щ. д.
Oxfam	Международна НПО	2,848,835 щ. д.
ПЦМП – Полски център за международна помощ	Международна НПО	2,775,628 щ. д.
„Криле на мира“, Япония	Международна НПО	2,404,100 щ. д.
„Хора в нужда“	Международна НПО	16,954,590 щ. д.
Фондация „Питуари“	Национална НПО	81,300 щ. д.
„План Интернационал“	Международна НПО	17,905,619 щ. д.
Platforma pentru Egalitate de Gen	Национална НПО	65,300 щ. д.
Полски център за международна помощ	Национална НПО	37,904,591 щ. д.
Полска хуманитарна дейност	Национална НПО	8,817,004 щ. д.
Фондация „Полски миграционен форум“	Национална НПО	1,790,000 щ. д.
Полски червен кръст (Polski Czerwony Krzyż) и Международна федерация на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец (МФЧК)	МФЧК и Червения кръст	85,500,001 щ. д.
POLSKI INSTYTUT OTWARTEGO DIALOGU	Национална НПО	1,256,000 щ. д.
PRO UKRAINA	Национална НПО	6,750,000 щ. д.
Проект „Надежда“	Международна НПО	2,634,655 щ. д.
Pszi Pont	Национална НПО	310,000 щ. д.
Обществено сдружение „ДЕМОС“	Национална НПО	290,340 щ. д.
Фондация „Ричауг“	Национална НПО	42,193 щ. д.
ПЕТ Интернешънъл	Международна НПО	11,550,000 щ. д.
Rețeaua Femeilor pentru Democrație „Демократична мрежа на жените“	Национална НПО	238,600 щ. д.
Ромска коалиция	Национална НПО	500,000 щ. д.
Фондация „Ромаверитас“	Национална НПО	150,000 щ. д.
Salvati Copiii	Национална НПО	10,000,000 щ. д.
Асоциация на самаряните в Латвия	Национална НПО	1,209,285 щ. д.
„Самаряни“, Словакия	Национална НПО	35,500 щ. д.
„Спасете децата“	Национална НПО	23,235,816 щ. д.
„Скаутинг“, Словакия	Национална НПО	5,000 щ. д.
Ситуационен център „Отворени врати“	Национална НПО	492,575 щ. д.
Словашки хуманитарен съвет	Национална НПО	2,573,422 щ. д.
Фондация „SOK“ (Samodzielność od Kuchni)	Национална НПО	1,835,000 щ. д.
Soleterre	Международна НПО	1,200,000 щ. д.

Организация	Вид на организацията	Бюджет (щ. д.)
Solidarités International	Международна НПО	1,698,859 щ. д.
SOS Детски селища	Международна НПО	35,000 щ. д.
Stowarzyszenie MIASTO WSPÓLNE	Национална НПО	27,816 щ. д.
Stowarzyszenie MUDITA	Национална НПО	896,000 щ. д.
„ТЕНЕТЕТ“ НПО	Национална НПО	2,976,000 щ. д.
Terre des Hommes, Чехия	Международна НПО	1,640,000 щ. д.
Terre des Hommes	Международна НПО	3,298,749 щ. д.
Лига за правата на човека	Национална НПО	688,450 щ. д.
Травматологичен център	Национална НПО	40,000 щ. д.
TUTU-Podkarpackie Stowarzyszenie dla Aktywnych Rodzin	Национална НПО	1,850,000 щ. д.
Фондация „Подкрепа и обновяване на Украйна“	Национална НПО	95,807 щ. д.
„Украинци за украинци“	Организация, ръководена от бежанци	300,600 щ. д.
Структура на ООН за равенство между половете и овластяване на жените („Жени“ ООН)	Агенция на ООН	5,789,927 щ. д.
Съвместна програма на ООН за ХИВ/СПИН (UNAIDS)	Агенция на ООН	200,000 щ. д.
Съюз на младите роми „ТарнаРом“	Национална НПО	85,000 щ. д.
Детски фонд на ООН (УНИЦЕФ)	Агенция на ООН	229,500,000 щ. д.
Програма на ООН за развитие (ПРООН)	Агенция на ООН	47,886,800 щ. д.
Организация на обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО)	Агенция на ООН	2,850,000 щ. д.
Върховен комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН)	Агенция на ООН	408,926,156 щ. д.
Фонд на ООН за населението (UNFPA)	Агенция на ООН	26,576,800 щ. д.
ЮНИТИ	Организация, ръководена от бежанци	295,000 щ. д.
Voice Amplified (Усилен глас)	Международна НПО	1,838,000 щ. д.
Доброволчески център, Люблин	Национална НПО	527,750 щ. д.
„Ние сме заедно“	Организация, ръководена от бежанци	241,800 щ. д.
We World („Ние сме светът“)	Международна НПО	2,037,131 щ. д.
Световна продоволствена програма (СПП)	Агенция на ООН	34,490,180 щ. д.
Световна здравна организация (СЗО)	Агенция на ООН	80,510,524 щ. д.
World Vision International („Уърлд Вижън Интернешънъл“)	Международна НПО	2,737,215 щ. д.
Фондация „Уърлд Вижън“, Румъния	Международна НПО	7,055,000 щ. д.
Фондация „За доброто“	Национална НПО	819,114 щ. д.
Общо		1,685,495,254 щ. д.

Бюджет за регионална техническа подкрепа по партньори¹⁸

Партньор / съкращение	Закрила	Образование	Здравеопазване и хранене	Препитание и социалноикономическо интегриране	Основни нужди	Логистика, телекомуникации и оперативна подкрепа	Общо щ. д.
Агенции на ООН							
Международна организация по миграция (МОМ)	3,320,000		1,450,000	1,000,000	5,670,000	1,700,000	13,140,000
Програма на ООН за развитие (ПРООН)				3,894,800		2,000	3,896,800
Фонд на ООН за населението (UNFPA)	410,000		150,000		100,000		660,000
Върховен комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН)	21,673,358			6,855,613	20,726,876		49,255,847
Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)	8,837,537	4,524,329	1,601,281	928,322	4,963,465		20,854,934
Структура на Организацията на обединените нации за равенство между половете и овластяване на жените (ООН Жени)	500,000						500,000
Световна здравна организация (СЗО)			450,000				450,000
Общо	34,740,895	4,524,329	3,651,281	12,678,735	31,460,341	1,702,000	88,757,581

¹⁸ Този бюджет включва техническата подкрепа, предоставяна от партньорите на регионално равнище, за да се осигури координация и съгласуваност в страните от ПОБС, както и за нуждите на Беларус.

Резултати от регионален мониторинг






Мониторингът на ситуацията за закрила и интервенциите за реагиране остават ключов компонент, за да се гарантира, че резултатите от защитата са постигнати за хората и когато е необходимо, се предприемат коригиращи действия.

Набор от общи показатели във всички страни по ПОБС, съгласувани с партньорите ще помогне да се осигури проследяването на напредъка към стратегическите цели по последователен начин. Този план е разработен по начин, който позволява да се развива с бързо променящите се обстоятелства. За да се наблюдават аспекти, специфични за контекста, бяха разработени и допълнителни показатели на ниво държава за измерване на конкретни продукти и резултати. Постиженията ще бъдат наблюдавани чрез онлайн система „Информация за дейността“, където партньорите се отчитат спрямо индикаторите, определени в рамките за мониторинг.

Данните за индикаторите ще бъдат редовно обобщавани в национални и регионални интерактивни доклади, за да се поддържа непрекъснат анализ на напредъка. Междуведомствените работни групи също така ще очертаят рамка за мониторинг, която, наред с други неща, ще очертае каква информация е необходима, за да се преценят резултатите от плана за реагиране. Важно е, че рамката ще позволи разделяне на резултатите по пол, възраст и увреждане, за да се гарантира, че лицата в риск и специфичните групи, като уязвими жени и хора с увреждания, няма да бъдат пропуснати при прилагането на този план за реакция. За да се поддържа отчетност към засегнатото население, ще бъдат създадени механизми за обратна връзка, позволяващи на засегнатото/целевото население и партньорите по ПОБС да комуникират редовно. Това има за цел да гарантира, че нуждите и опасенията на засегнатите хора насочват и коригират приоритетите за реакция въз основа на обратна връзка.

Целите по-долу се основават на бюджета и капацитета на партньорите, информирани от нуждите на място. Постигането на тези цели ще зависи от навременното получаване на изискванията за финансиране.

Сектор	Показател	Цел	
	Закрила	# лица, които са получили подкрепа за достъп до услуги за закрила	1,319,000
	Закрила на детето	# деца, на които са предоставени услуги за закрила на детето	678,000
	Закрила на детето	# of participants trained on child protection and children's rights	15,500
	ОПН	# лица, достигнати чрез дейности за обхват на общността и превенция на ГН, разбити по възраст и пол	1,277,000
	ОПН	# на установени и функциониращи начини за препращане към ОПН	45

Сектор	Показател	Цел	
	Защита от сексуална експлоатация и злоупотреба (ЗСЕЗ)	# на членовете на мрежата на ЗСЕЗ и персонала на партньорите, обучени за смекчаване, предотвратяване и реагиране на риска от СЕЗ	8,600
	ОБРАЗОВАНИЕ	# деца, записани в училища приемащите в страни	1,010,000
	ОБРАЗОВАНИЕ	# деца, записани в неформални учебни прорами в приемащите страни	304,000
	Основни средства	# на лица, получили помощ с основни средства	1,527,000
	Здраве и храна	# консултации за психично здраве и психо-социална подкрепа	468,000
		# лица, подкрепяни за достъп до услуги на здравната система	706,000
		# лица, обучени да провеждат здравни услуги за бежанци и местно население	18,000
	Поминък и социално-икономическо приобщаване	# на лица, които са получили подкрепа за средства за препитание, услуги за социално-икономическо включване и програми за развитие	910,000
	Парична помощ	# лица, получили парични помощи	916,000

ГЛАВА БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРИЯ



➤ Накратко

България – Планиран отговор (януари-декември 2023 г.)



200,000

целева група
бежанци



43,4 М

обща финансови
изисквания в щ. д.



18

участващи партньори



БЪЛГАРИЯ

Част 1: Текуща ситуация

Преглед на ситуацията

След ескалацията на конфликта през февруари 2022 г. до края на декември през България са преминали над 977 000 бежанци, по официални данни на Държавната агенция за бежанците и Главна дирекция „Гранична полиция“¹⁹. От тях около 149 000 са поискали и получили временна закрила (ВЗ), която предоставя на бежанците достъп до редица права и национални мерки за социална закрила и обществени услуги. Средният дневен брой на пристигащите и заминаващите лица остава сходен (3 120 пристигащи лица на ден/3 020 заминаващи лица на ден). Към края на декември около 50 200 бежанци от Украйна понастоящем остават в страната²⁰ и пребивават предимно в черноморските региони и по-големите градове, включително София и Пловдив. Новопристигналите влизат в България главно през румънско-българската граница (63%) и през граничните пунктове Дуранкулак и Русе и са разпръснати из цялата страна. Въз основа на данните от регистрацията за временна закрила на правителството на България повечето бежанци са жени и деца (съответно 50 и 36 процента), а възрастните хора са 12 процента. Рисковете от насилие, основано на пола (ОПН), сексуална експлоатация и злоупотреба (СЕЗ), формите на трафик на хора и рисковете за закрила, пред които са изправени децата, остават високи.

Националната политика за настаняване, от която в момента се възползват около 9 800 бежанци от Украйна, беше удължена от правителството на България до 24 февруари 2023 г. Очаква се уязвимите новопристигнали лица, които не разполагат със средства, да бъдат настанени в държавни и общински бази. От 22 юни 2022 г. в България действа служебно правителство, а Националният оперативен щаб за бежанците от Украйна, създаден в средата на ноември 2022 г. при новата администрация, заседава с участието на ВКБООН, УНИЦЕФ, МОМ, Българския червен кръст (БЧК) и други организации.

Българската глава на регионалния План за отговор на бежанската ситуация (ПОБС) представя категоричния ангажимент на 18 хуманитарни партньори да работят съвместно и чрез координиран отговор по предизвикателствата, засягащи бежанците и гражданите на трети страни (ГТС), бягащи от Украйна и нуждаещи се от международна закрила²¹, както и засегнатите приемащи общности. Значителна част от действията на координиращите

¹⁹ Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България, Регистрационна база данни за временна закрила, <https://ukraine.gov.bg>, 30 ноември 2022 г.

²⁰ Тази цифра е приблизителна оценка въз основа на броя на пристиганията и заминаванията на украински граждани от България, проследени от Главна дирекция „Гранична полиция“. Правителството на България не дерегистрира притежателите на ВЗ, които са напуснали страната, а Гранична полиция не проверява статута на ВЗ на заминаващите украински граждани. Целевите данни за планиране на населението за 2023 г. отчитат прогнозния брой на бежанците, които остават в страната, и тези, които се очаква да потърсят временна закрила през следващата година.

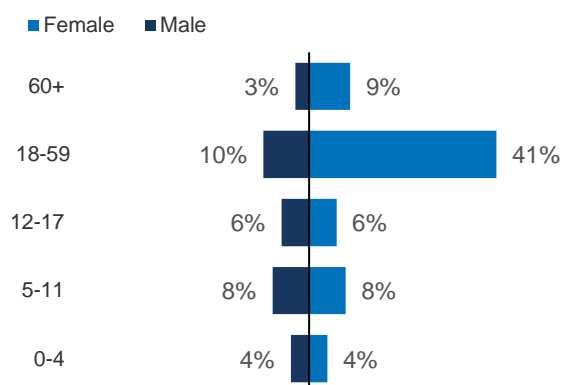
²¹ Те включват граждани на Русия, Молдова, Армения, Туркменистан, Беларус и други.

организации за отговор на бежанската ситуация в България са насочени към подкрепа на правителството в предоставянето на ключови услуги за закрила, подкрепа за препитание и възможности за приобщаване. С оглед на възможността за увеличаване на броя на бежанците през 2023 г., усилията на властите за отговор ще бъдат допълнени от координирани намеси на агенциите на ООН, националните НПО, представители в гражданското общество, общностните и религиозните организации и Международната федерация на Червения кръст по съгласуван и последователен начин.

Данни за планиране на населението

България	Бежанци, регистрирани за временна закрила към края на декември 2022 ²² г.	Целево население през 2023 г.
Брой на бежанците	149,268	200,000

Разпределение по възраст и пол²³



68%

Жени и момичета



32%

Мъже и момчета

Нужди, уязвимост и рискове, свързани със закрилата в страната

Въпреки че ще бъдат извършени допълнителни оценки на потребностите, профилиране и проучвания на намеренията, най-големите потребности, пред които са изправени понастоящем бежанците и гражданите на трети страни, нуждаещи се от международна закрила, както по време на транзит, така и в страната дестинация, въз основа на наличните

²² Тази цифра може да включва множество регистрации на едно и също лице в две или повече държави от ЕС+; регистрации, които остават непълни по различни причини, или регистрации на бежанци, които са се придвижили нататък, включително извън Европа.

²³ Изчисления въз основа на регистрационната база данни за временна закрила.

към момента данни²⁴, са:

- Основни хуманитарни нужди, включително достъп до храна, здравеопазване, хранене, настаняване и основни хуманитарни продукти;
- Нужди от закрила, включително информиране и консултиране относно правата, достъп и наличие на услуги, правна помощ, закрила на децата, насилие, основано на пола (ОПН), психично здраве и психосоциална подкрепа (ПСП), подкрепа за лица със специфични нужди;
- Достъп до национални системи, качествено образование и засилено социално-икономическо приобщаване, като например подкрепа за интегриране на пазара на труда.



35-годишната украинска бежанка Олга и 10-годишната ѝ дъщеря Аня от град Днепър седят в стаята си в хотел „Северина“ в българския черноморски курорт Слънчев бряг. © ВКБООН/Добрин Кашавелов

Укрепването на достъпа на бежанците до здравни услуги беше определено като ключова необходимост, тъй като недостигът на медицински консумативи, ограниченият капацитет за предоставяне на услуги и ограниченото здравноосигурително покритие, чрез временната закрила, представляват значителни пречки. Това включва и подпомагане на хранителните нужди на децата, кърмачките, възрастните хора и други уязвими лица, което правителството е изтъкнало като непокрита нужда. Осигуряването на основни средства за помощ през зимата също продължава да бъде приоритетна необходимост. В рамките на реакцията

²⁴Това включва констатации от дискусиите на фокусната група на ВКБООН по въпросите на възрастта, пола и разнообразието и данни от профилирането на местата за настаняване на държавните институции, които могат да бъдат намерени на адрес [Opsmap Bulgaria \(cartong.org\)](http://Opsmap Bulgaria (cartong.org)).

комуникацията с общностите относно наличните услуги и правителствената подкрепа е съществен пропуск. Като основен приоритет е необходимо да се подобри комуникацията с бежанската общност и достъпът на бежанците до информация за наличните услуги, включително здравеопазване, образование, заетост и държавни социални услуги; да се наблюдават пречките пред достъпа; и застъпване за включването им в националните системи.

Част 2: Стратегия за защита на страната и решения

Стратегията на България за закрила и решения ще се съсредоточи върху включването на бежанците в националните услуги за закрила и интервенциите в подкрепа на тяхната интеграция в обществото. Националните органи ще продължат да носят общата отговорност за закрилата на бежанците – както и за включването им в националните услуги и в по-широката общност – с подкрепата на редица участници от гражданското общество, местни НПО, агенции на ООН и други международни организации. Партньорите по ПОБС ще насърчават включването на бежанците в ръководени от правителството дългосрочни решения в рамките на стратегиите на Държавната агенция за бежанците и местните/регионалните власти въз основа на идентифициране на уязвимостта и оценка на намеренията. Те също така ще подкрепят правителството в провеждането на различни оценки на нуждите и профилиращи проучвания, за да се гарантира продължаване на настаняването и основните нужди на най-уязвимите бежанци преди приключването на правителствената програма за настаняване, което понастоящем е планирано за края на февруари 2023 г. Партньорите по ПОБС ще гарантират спазването на стандартите за прием чрез укрепване на капацитета за прием и провеждане на мониторинг на закрилата на пристигащите, за да се осигури достъп до територията, правата и услугите на недискриминационна основа, включително за ГТС.

Интервенциите за улесняване на закрилата и намирането на решения ще бъдат съобразени с правителствената система за социално подпомагане и ще я допълват, като целта е да се преодолеят пропуските за най-уязвимите категории и да се подкрепят неудовлетворените специфични нужди. В координация с националните институции и партньори реакцията за закрила ще бъде хармонизирана, за да се гарантира интеграцията на бежанците в националните социални и икономически системи, включително чрез провеждане на анализи на различията между правния и практическия достъп до държавни помощи и услуги. Освен това партньорите по ПОБС ще се ангажират със застъпничество за премахване на пречките пред достъпа до мерките за социална закрила и обществените услуги. Едновременно с това бежанците ще бъдат подпомагани с достъп до информация, правни и социални консултации, както и с консултации относно правото на участие в държавните административни процедури. Насърчаването на социалното сближаване и мирното съжителство между бежанците и приемащите общности ще продължи да бъде важен междусекторен приоритет във всички интервенции, за да се осигури дългосрочна социална стабилност на бежанците в България. Партньорите по ПОБС ще работят в сътрудничество за насърчаване на социалното включване и гражданската активност на бежанците и местната общност, особено на подрастващите и младежите, за социално сближаване и мирни и устойчиви общества.

Интервенциите ще бъдат насочени към ключови места, които приемат най-голям брой бежанци, а именно Бургас, Добрич, Пловдив, Русе, София и Варна. Предоставянето на услуги „Синя точка“ – т.е. правна помощ, психичното здраве и психосоциалната подкрепа (ПЗПСП),

закрила и др. – в шестте ключови населени места – Бургас, Добрич, Русе, София и Варна, ще остане приоритет. Ако бъдат установени допълнителни нужди, ще бъдат обмислени още места. Помощта ще бъде насочена към най-уязвимите групи, включително тези, които могат да бъдат изложени на риск от вредни механизми за справяне. Тя ще бъде насочена и към лицата, изложени на риск от сексуална експлоатация, малтретиране, ОПН и трафик, децата в риск – както и към лицата с нужди от ПЗПСП, възрастните хора и хората с увреждания, както и към ЛГБТИК+ лицата. Укрепването на капацитета на образователната система съвместно с националните партньори и ключовите заинтересовани страни е приоритет за интеграцията на децата бежанци, включително подкрепа на училищата за създаване на среда, подкрепяща интегрирането на децата и юношите бежанци в общообразователната система, както и чрез извънкласни дейности и неформално образование (включително усвояване на езици, изграждане на умения, гражданско участие и спортни дейности). Укрепването на здравните системи, подпомагането на националната здравна работна сила, подкрепата на усилията за имунизация и осигуряването на ПЗПСП за бежанците, много от които вероятно ще останат в страната, също ще бъдат приоритет. Комуникацията с общностите ще бъде доразвита и укрепена, за да се осигури по-голям обмен на информация и борба с дезинформацията и стигматизацията.

Стратегически цели за страната

ПОБС в България подкрепя операционализирането на всеобхватните регионални стратегически цели (СЦ) на ПОБС. Той има за цел да поддържа правата, свързани с временната закрила или подобен правен статут в България, да осигури подход на цялото общество в съответствие с Глобалния договор за бежанците, като признае по-специално решаващата роля на националните и местните участници, включително министерствата, общинските власти, неправителствените организации и организациите на местно равнище; да се ангажира със защитните механизми на общностно равнище и да ги укрепя.

СЦ 1: Осигуряване на достъп на бежанците до закрила и помощ на недискриминационна основа

Партньорите по ПОБС ще се стремят да наблюдават пропуските в достъпа и да се застъпват за включването им в държавните услуги. В партньорство с правителството партньорите ще гарантират, че бежанците имат достъп до достойни условия на прием и основни услуги за закрила (закрила, правна помощ, закрила на детето, реакция при ОПН, предоставяне на информация, ПЗПСП в общността). Партньорите по ПОБС ще гарантират също така, че бежанците имат достъп (и знаят как да получат достъп) до правителствената схема за настаняване и социална закрила, както и до формалното образование за децата. Партньорите ще подкрепят предоставянето на настаняване от страна на правителството, включително чрез наблюдение на място. Всички горепосочени мерки ще бъдат тясно свързани с усилията на партньорите по ПОБС да подобрят достъпа на бежанците до информация за услугите, които са на тяхно разположение. Партньорите по ПОБС ще разработят ясна стратегия и координационен механизъм за комуникация с общностите, за да осигурят по-голям обмен на информация и да се борят с дезинформацията и стигматизацията. Това ще помогне на партньорите да укрепят системите за двустранна комуникация и да гарантират, че бежанците могат да предоставят обратна връзка и да участват в разработването на програми.

СЦ 2: Проправяне на път към решения и разширяване на достъпа до социални и икономически възможности

За да подкрепят социално-икономическото приобщаване на бежанците, партньорите по ПОБС ще търсят стратегически партньорства и ще насърчават взаимовръзките с участниците в развитието и частния сектор. Партньорите ще се съсредоточат върху оценките на пазара на труда, свързващи резултатите с уменията на бежанците, и предоставянето на консултации за работа, както и върху инициативи за изграждане на капацитет. Партньорите по ПОБС ще работят в тясно сътрудничество и с местните власти, за да улеснят намирането на работа на бежанците в местните предприятия. Всички тези приоритети ще имат за цел да повишат самостоятелността на бежанците.

СЦ3: Осигуряване на достъп на бежанците със специфични нужди до целенасочена подкрепа и помощ, като същевременно се ангажират и укрепват механизмите за закрила на общностно равнище

Партньорите по ПОБС ще подкрепят най-уязвимите бежанци с повишени рискове за закрила и специфични нужди чрез целенасочена помощ. Партньорите ще работят с общностите, за да засилят идентифицирането на лицата със специфични нужди и да осигурят безопасно насочване към специализирани услуги. Партньорите по ПОБС също така ще подкрепят правителството да гарантира, че услугите за социална закрила са съобразени с възрастта, пола и разнообразието, и са достъпни за тези, които могат да бъдат изложени на по-висок риск, включително лица с увреждания, възрастни хора, ЛГБТИК+ лица, лица, преживели ОПН, жертви на трафик, деца в риск и лица, преживели злоупотреба, експлоатация и насилие, включително непридружени и разделени деца. Партньорите също така ще допълват и подобряват държавните услуги, като предоставят целенасочена подкрепа, включително психо-социална подкрепа, и укрепват механизмите за защита на общностно равнище.

СЦ 4: Насърчаване на социалното сближаване между бежанските и приемащите общности чрез целенасочени интервенции

В тясна координация с местните общности и организациите на гражданското общество партньорите по ПОБС ще се стремят да засилят интервенциите, които насърчават социалното сближаване и мирното съжителство. Това ще включва повишаване на осведомеността на местните заинтересовани страни относно многообразието и отсъствието на дискриминация. Партньорите ще подкрепят местните власти в разработването на политики и услуги за улесняване на приобщаването и интеграцията на бежанците. Партньорите по ПОБС ще подкрепят и възможностите за укрепване на приобщаващите общности, включително безопасни пространства, дейности за социални, културни и развлекателни събития, както и положителен диалог и обмен на информация между бежанските и приемащите общности. Това има за цел да засили подкрепата на общността за приемането и интеграцията на бежанците.

Всичко горепосочено се прави за надграждане, укрепване и разширяване на националния

капацитет за закрила чрез подкрепа и работа с общностни организации, религиозни организации, гражданско общество и неформални мрежи, създадени от бежанците и приемащите общности, за да се използват техните ресурси, капацитет и да се подобри обхватът и устойчивостта на инициативите за приемане и приобщаване.

Сини точки в България

Върховният комисариат на ООН за бежанците и УНИЦЕФ, съвместно с Българския червен кръст и Българския хелзинкски комитет, съвместно откриха шест центъра за безопасни пространства, закрила и подкрепа, известни като „Сини точки“, където бежанците получават подкрепа с основни услуги, безопасни пространства, закрила и правна помощ, както и насочване към други доставчици на специализирани услуги. В партньорство с Министерството на образованието, Министерството на здравеопазването, регионалните отдели по образование и здравеопазване, както и с партньори от НПО, бяха организирани информационни кампании за връщане в училище и за обучение, за да се осигури безпроблемното записване на децата и преминаването им към следващата учебна година.

Секторни отговори

ЗАКРИЛА



Партньорите по ПОБС ще предоставят различни дейности за закрила, включително:

- Идентифициране и улесняване на достъпа на лица, изложени на повишен риск, до подходящи услуги
- Правна информация и помощ, включително представителство и консултиране
- Мониторинг на закрилата
- Информация за достъпа до социални и основни услуги
- Ангажиране на подрастващи и младежи

Изграждане на капацитет за местните органи, за да укрепят знанията си за идентифициране и работа с лица със специфични нужди, и за доставчиците на услуги, за да повишат знанията и уменията си относно националните разпоредби и процедури за достъп до лица, ползващи се от временна закрила.

При всички интервенции за закрила ще бъдат включени психичноздравна и психо-социална подкрепа (ПЗПСП) и механизми, базирани на общността. Центровете „Синя точка“ ще предоставят ключови услуги по закрила и информация за бежанците с насочване към

специализирани услуги, с особен акцент върху децата в риск, хората с увреждания, застрашените от трафик, преживелите ОПН и бежанците от общността на ЛГБТИК+. Минималният пакет от услуги ще включва основна психо-социална подкрепа, правна помощ и консултации, пространства, удобни за деца и семейства, идентифициране на уязвимостта и рисковете за закрила и подходящо насочване.

Партньорите по ПОБС оказват тясна подкрепа на местните власти и общностите в работата им с юноши, за да отговорят на нуждите на младите хора и да им дадат възможност да разгърнат пълния си потенциал и да се превърнат в двигатели на положителна промяна. Това включва ангажиране и мобилизиране на младите хора за участие и положителен принос към техните общности; изграждане на умения; подкрепа за ПЗПСП и укрепване на системите за пълноценно участие на младите хора в процесите на вземане на решения на национално и местно равнище.

Подсектор: Закрила на детето



Приоритет ще бъде укрепването на държавните системи и услуги за закрила на детето, включително капацитета на националните, регионалните и местните органи за подкрепа на деца и семейства в риск, включително непридружени и разделени деца (НПРД). Това ще включва подкрепа на правителството при документирането и идентифицирането на деца в риск; процедури за определяне на най-добрия интерес; психо-социална подкрепа; проследяване и събиране на семейства, и мерки за алтернативна грижа. В подкрепа на горепосоченото ще бъде осигурено и подходящо изграждане на капацитет на органите, както и на специалистите на първа линия. Интервенциите ще гарантират, че децата в риск имат достъп до специализирани услуги, социална подкрепа и достъп до информация, съобразена с нуждите на децата. Партньорите по ПОБС ще предоставят на НПРД и настояниците ПЗПСП, правна помощ и информационни сесии във връзка с процедурите за временна закрила, убежище и събиране на семейството. Ще бъде осигурена и подкрепа за родителите и лицата, полагащи грижи, за укрепване и разширяване на техните знания, умения и капацитет за осигуряване на грижовно и отзивчиво родителство и грижи за малките деца, както и за улесняване на достъпа им до социални услуги, включително наблюдение на здравето и развитието на малките деца.

Подсектор: Насилие, соновано на пола (ОПН)



Партньорите по ПОБС ще дадат приоритет на укрепването на дейностите по превенция, намаляване на рисковете и реагиране на сексуална експлоатация и злоупотреба, за да се гарантира, че жертвите на ОПН, включително жертвите на трафик на хора с цел сексуална експлоатация, имат достъп до качествени услуги за подкрепа, че съществуват програми за превенция на ОПН и че всички други сектори получават подкрепа за намаляване на рисковете от ОПН в рамките на своите интервенции. Партньорите по ПОБС ще подкрепят правителството в прегледа и укрепването на съществуващите стандартни оперативни процедури (СОП) за превенция и реакция при ОПН, приети от Държавната агенция за бежанците, и ще осигурят всеобхватна многосекторна реакция. Преразглеждането на СОП ще включва създаването и укрепването на пътища за насочване към ОПН.

Партньорите от ПОБС ще продължат да предоставят качествени услуги на пострадалите от ОПН, включително от сексуална експлоатация и злоупотреба и трафик с цел сексуална експлоатация, и ще работят в тясно сътрудничество с други сектори за реагиране, включително здравния и правния, за да осигурят качествен многосекторен отговор, ориентиран към пострадалите. Те ще изпълняват и дейности по превенция, които включват овластяване, създаване на механизми за превенция в общността, ангажиране на мъжете и момчетата в превенцията на ОПН, повишаване на осведомеността и информационни сесии. Партньорите ще си сътрудничат с местните участници, по-специално с организации, ръководени от жени и бежанци, при изпълнението на тези планирани дейности, за да се засили реакцията на ниво общност.

Партньорите по ПОБС ще подкрепят усилията на други сектори за намаляване на риска от ОПН, включително чрез осигуряване на развитие на капацитета на лицата, реагиращи на първа линия, и на членовете на общността по отношение на безопасното разкриване и насочване на пострадалите от ОПН. Това ще включва също така подкрепа в областта на оценката и анализа, включително одити за безопасност, както е уместно за всеки сектор (образование, основни нужди, здравеопазване и хранене, поминък и социално-икономическо приобщаване).

Освен това партньорите по ПОБС ще работят в сътрудничество с държавните институции, неправителствените организации и други участници за намаляване на рисковете от трафик и за предоставяне на целенасочена подкрепа на жертвите на трафик в сътрудничество с Националната комисия за предотвратяване на трафика на хора.

ОБРАЗОВАНИЕ



ПОБС за България ще продължи да дава приоритет на интеграцията и включването на украинските деца и юноши в официалната национална училищна система, за да се осигури непрекъснатост на тяхното образование, включително ранното обучение. Понастоящем в България пребивават около 19 250 деца бежанци от Украйна, но само малка част от тях са записани в български училища²⁵. Партньорите по ПОБС и правителството, включително местните власти, ще работят съвместно по информационни кампании за връщане в училище, за да се осигури безпроблемното записване и преминаване на децата във формалната национална образователна система през учебните 2022-2023 и 2023-2024 г. Това ще включва застъпничество за премахване на пречките пред достъпа до образование, принос към изграждането на капацитет в българските училища за приемане на деца бежанци и предоставяне на учебни материали за децата бежанци в предучилищна възраст и началното училище. Ще бъде оказана подкрепа и на учители, социални работници и психолози, които работят в тясно сътрудничество и подпомагат децата бежанци. Партньорите ще ангажират доставчиците на услуги, приемащите общности и бежанците за социална и поведенческа промяна с цел включване в образованието.

Партньорите по ПОБС ще подкрепят националната политика на България за сертифициране на български език. По-специално, липсва държавно финансиране за безплатни езикови

²⁵ Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България, Регистрационна база данни за временна закрила, <https://ukraine.gov.bg>.

курсове и безплатно сертифициране на езиковите умения на бежанците. Тъй като това е идентифицирано като пропуск и ключова първа стъпка от интеграцията на бежанците от всички възрасти, партньорите по ПОБС ще осигурят езикови курсове (български, английски, украински) за деца. Ще бъде проучено и дигиталното образование.

ЗДРАВЕ И ХРАНА



В рамките на здравните мерки ще се даде приоритет на подкрепата на националната здравна реакция за осигуряване на навременни и подходящи интервенции в областта на общественото здраве, включително спешна първа помощ, основни здравни грижи, услуги по ПЗПСП, информация за достъп до местните здравни системи и информиране за хигиенни и здравни мерки.

Партньорите по ПОБС ще извършат оценки на нуждите на бежанското население, насочени към предоставяне на информация за отговора на националната здравна система. Партньорите по ПОБС също така ще изградят капацитет на здравните работници, за да гарантират, че те разполагат с необходимите знания и умения за посрещане на нуждите на пострадалите от ОПН, включително клинично лечение на пострадали от изнасилване.

В България дискусиите във фокус групи с бежанци от Украйна установиха, че много малък процент от респондентите са регистрирани при общопрактикуващ лекар поради различни причини, включително липса на информация за здравната система, невъзможност да плащат здравни осигуровки, невъзможност да намерят общопрактикуващ лекар, който да ги приеме като пациент и липса на превод. Други трудности включват липсата на медицинска помощ в курортните градове по крайбрежието, където са настанени много бежанци, както и липсата на помощни средства (инвалидни колички, патерици и др.) за хора с увреждания. С оглед на гореизложеното, партньорите по ПОБС ще осигурят повишаване на осведомеността и подходяща информация за достъпа до медицински услуги, включително за лица с увреждания, както и консултации за хранене на бебета и малки деца, за лицата полагащи грижи, и промоция на здравето чрез семинари в общността. Партньорите по ПОБС ще предоставят услуги за първична медицинска помощ, включително чрез мобилни екипи за уязвими групи от населението (напр. бременни жени и деца). Партньорите ще предоставят и психо-социална подкрепа (особено за лицата, полагащи грижи за малки деца), включително първа психологическа помощ, физиотерапия и логопедична терапия за лица с увреждания или специфични нужди, ранна интервенция за деца със затруднения в развитието и увреждания, както и транспортна помощ за достъп до здравни заведения на уязвими бежанци. Най-уязвимите ще бъдат подпомагани и с лекарства и разходи за медицински прегледи. За тези, които се нуждаят от специализирана ПЗПСП, ще бъдат осигурени навременна идентификация, насочване и консултации. Ще бъде осигурено и изграждане на капацитет в областта на ПЗПСП за всички работещи на първа линия, включително местните органи, работещи с бежанци. Партньорите ще наблюдават и достъпа на бежанците до здравни услуги в координация с компетентните органи, за да укрепят капацитета, когато е необходимо, като същевременно реагират на недостига на медицински персонал, здравни заведения и вериги за доставка на медицински продукти.

ПОМИНЪК И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПРИОБЩАВАНЕ



Интервенциите на партньорите по ПОБС, насочени към осигуряване на средства за препитание ще засилят достъпа до работни места и възможности за заетост и ще включват свързани с тях услуги за грижи за деца и изграждане на умения за младите хора, за да се улесни възможността на членовете на бежанската и приемащата общност да получат достъп до достойна работа. За да насърчат поминъка, партньорите по ПОБС ще оценят местните пазари за възможностите за заетост на бежанците, допълнени от обучения и курсове за повишаване на практическите им умения. Партньорите по ПОБС ще създадат мрежи за взаимопомощ, ще предоставят консултации за заетост и ще подкрепят пилотни инициативи за заетост. Ще бъде осигурена и пряка подкрепа за жените бежанци и младежите бежанци за повишаване на тяхната компетентност в областта на заетостта и предприемачеството, включително ориентирано към търсенето на професионално обучение за заетост в сектора на информационните технологии, като например бизнес развитие и финансови услуги. Същевременно партньорите по ПОБС ще продължат да се застъпват за частния сектор и да разширяват партньорствата с него с цел включване на бежанците във възможностите за заетост. Частният сектор ще бъде ангажиран с текущи дейности за идентифициране на потенциално сътрудничество и разширяване на инициативите.

Приоритет ще бъде даден и на дейности, насочени към интеграцията на бежанците в общността. Тъй като националните органи не предоставят цялостни курсове по български език на лицата с временна закрила, каквито курсове са от ключово значение за достъпа до заетост, интеграция и приобщаване, дейностите ще включват курсове по български и английски език за възрастни. Дейностите за социално обличаване в общинските и образователните центрове ще бъдат насочени както към българските, така и към украинските младежи и ще бъдат допълнени от психо-социална подкрепа.

Освен това партньорите по ПОБС ще работят с държавните органи за подобряване на събирането и анализа на данни, както и за мониторинг и оценка на социално-икономическото положение на бежанците.

Акценти

Езиковото обучение и подкрепата, даваща възможност за трудова реализация, се предоставят от организации в общността и ентузиазирани доброволци за възрастни от всички възрасти. Те включват курсове по български и английски език, като има положителни отзиви, че тази подкрепа допринася за възможностите за заетост. Допълнителните ресурси ще послужат за разширяване на териториалния обхват и увеличаване на учебните часове и местата в клас на програмите за езиково обучение, предоставяни от организациите в общността, които са доказали високата си ефективност при свързването на бежанците с достойна работа.

ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ



Въз основа на установените нужди партньорите ще предоставят хигиенни и санитарни комплекти, като ще се обърне специално внимание на уязвимите домакинства на бежанци, ръководени от жени. Ще бъдат предоставени и ваучери за храна и парични средства за спешно настаняване, за да се намалят всички непосредствени рискове за закрилата. За зимните месеци координирани действия на партньорите ще включват еднократна парична помощ за най-уязвимите бежански домакинства за покриване на най-основните им допълнителни битови нужди през зимата, както и предоставяне на основни хуманитарни продукти като одеяла, хигиенни комплекти, кухненски комплекти, зимни дрехи и бебешки храни. Партньорите по ПОБС ще подкрепят и усилията на правителството за осигуряване на достойно настаняване на бежанците в държавни бази въз основа на профилиране на местата и съвместна междуведомствена оценка на нуждите.

Партньорите по ПОБС ще подкрепят правителството в увеличаването на капацитета за настаняване, включително за временно подслоняване, като същевременно ще подпомагат местните власти в определянето на допълнителни приемни места за настаняване на лица с непосредствени и дългосрочни нужди. Условието в центровете за приемане и настаняване ще бъдат наблюдавани, за да се осигурят безопасни и достъпни условия за всички пристигащи, включително за лицата със специфични нужди, и да се окаже подкрепа на националните органи за всички установени пропуски.

В рамките на реакцията в България приоритетни нужди продължават да бъдат храната, наемите и подкрепата за основните нужди. Партньорите по ПОБС ще предоставят парични средства за защита в подкрепа на неудовлетворените специфични нужди, като допълват, но не заместват държавните схеми за социална защита. Това ще бъде съпроводено със застъпничество за закрила с цел приобщаване и продължаващо предоставяне на услуги за закрила. Предоставянето на парични средства за закрила и парични средства за преживяване на зимата е важна интервенция в областта на закрилата за намаляване на риска от експлоатация и други рискове за закрилата. Макар че България е член на ЕС, тя все още не е получила бюджетни средства за реакция в отговор на бежанската криза, които да обхванат някои от най-уязвимите категории бежанци в държавните програми за социално подпомагане.

Междусекторни приоритети за реагиране в страната

Отчетност пред засегнатото население (ОЗН)



Партньорите по ПОБС ще осигурят отчетност пред засегнатите хора както чрез традиционни, така и чрез творчески средства, като проучат онлайн инструменти. Освен това партньорите по ПОБС ще подкрепят правителството да разполага със стратегия за комуникация и ангажиране на общността в рамките на реакцията. Ще бъдат въведени ефективни и достъпни механизми за обратна връзка и реагиране, които ще бъдат социализирани с общностите, като при необходимост ще се използват междуведомствени препратки и колективни подходи. От ключово значение ще бъде идентифицирането и насочването към защита на лица с увреждания и възрастни хора

с допълнителни или специфични нужди от защита, включително достъп до консултации, превод на жесто-мимичен език, насочване към медицински услуги, подмяна на изгубени или повредени помощни средства. Партньорите по ПОБС ще идентифицират погрешна и подвеждаща информация или дезинформация чрез ангажиране на общността в цифрови и аналогови канали, с цел предоставяне на допълнителна информация с подходящи съобщения и ангажиране на общностите.

Защита от сексуална експлоатация и злоупотреба (ЗСЕЗ)



Сексуалната експлоатация и сексуалната злоупотреба са в пряко противоречие с принципите, на които се основава хуманитарната дейност, нанасят вреди на тези, които хуманитарната общност и общността за развитие защитават, и застрашават доверието във всички агенции за помощ. В България партньорите по ПОБС работят в тясно сътрудничество с правителството за намаляване и предотвратяване на рисковете, както и за осигуряване на стабилен механизъм за подаване на жалби, който да бъде допълнително укрепен. Това включва създаване на контакти за ЗСЕЗ във всяка организация, съвместни оценки на рисковете от СЕЗ, оценки на капацитета на партньорите, изграждане на капацитет и обучение, както и работа с общността и повишаване на осведомеността относно рисковете от трафик и СЕЗ сред бежанската общност. На входните пунктове и в кризисните центрове се разпространява информация за СЕЗ и рисковете от трафик.

ЗСЕЗ е неразделен и междусекторен компонент на ПОБС и е включен в цялата реакция за подпомагане и защита на бежанците, бягащи от Украйна. Извънредната ситуация се характеризира и с няколко специфични рискови фактора, като например изключително висока честота на разделяне на семействата и преобладаващ процент на домакинствата, ръководени от жени, както и с широк спектър от участници в отговора на бежанската ситуация, някои от които имат ограничен опит със ЗСЕЗ. Тези рискове могат да бъдат допълнително утежнени от нарастващата социално-икономическа уязвимост, трудностите при намирането на подходящо настаняване и потенциалната умора сред приемащите държави и приемащите общности в хода на кризата.

Психично здраве и психо-социална подкрепа (ПЗПСП)



В България съществува сериозна необходимост от многопластови базирани в общността и специализирани услуги в областта на ПЗПСП. ПЗПСП ще бъде включена във всички сектори като приоритетна мярка за реагиране. Интервенциите ще подпомогнат достъпа на бежанците до услугите на ПЗПСП, като същевременно ще засилят подкрепата на ниво общност от страна на правителството и хуманитарните участници. Ключовите приоритетни области за ПЗПСП са: 1) изграждане на капацитет на правителствения и фронтовия персонал, работещ в секторите „Закрила“, „Закрила на детето“, „ОПН“, „Здравеопазване“, „Образование“ и други сектори; 2) укрепване и интегриране на интервенциите по ПЗПСП в общността в националната стратегия за психично здраве и нейния план за действие; и 3) засилване на координацията между партньорите по РПЗ, правителството на централно и местно ниво, академичните среди, други НПО и професионални организации, донорската общност и организации по ПОБС.

Механизмите за насочване ще бъдат също така укрепени сред доставчиците на услуги, за да обхванат многопластовите интервенции в областта на ПЗПСП. Всички дейности по ПЗПСП ще бъдат планирани, изпълнявани и оценявани в съответствие с насоките на Междуведомствения постоянен комитет за ПЗПСП в извънредни ситуации, които ще бъдат преведени на местните езици за правителството и доставчиците на услуги на първа линия.

Партньорите по ПОБС ще координират интервенциите по ПЗПСП с българското Министерство на здравеопазването и в рамките на националната стратегия за психично здраве (2021 – 2031 г.), както и с националния консултативен съвет по психично здраве. Междуведомствената координационна група също така ще засили връзките и координацията на интервенциите по ПЗПСП в рамките на ПОБС с други съответни министерства, включително министерствата на социалната закрила, образованието и труда. Освен това ще бъде сформирана техническа работна група за ПЗПСП, която да осигури координацията и предоставянето на основани на доказателства, адаптирани към културата и базирани в общността услуги за ПЗПСП.

Партньорство и координация

В България е активиран Моделът за координация за бежанците в подкрепа на усилията на правителството със създадена междуведомствена координационна работна група, ръководена от ВКБООН. Секторните дискусии, ръководени съвместно от ВКБООН, партньорите по ПОБС и правителството, ще продължат да се фокусират върху закрилата (включително подсектори за закрила на децата и ОПН), образованието, основните нужди (включващи подслон/настаняване, санитарни и др. комплекти), здравеопазването и храненето, както и върху средствата за препитание и социално-икономическото приобщаване. В рамките на групата за междуведомствена координация се активира работна група за настаняване, която да подпомага правителствените оценки и нужди за настаняване на новопристигналите бежанци. Свиква се също така междуведомствена работна група по паричните средства и техническа работна група по ПЗПСП. Министерският съвет формира нова работна група за реакция по отношение на бежанците от Украйна, която се фокусира върху междуведомствената координация, свързана с общата реакция на бежанците. Междувременно междуведомствената координационна група ще поддържа тясна връзка с Националния оперативен щаб за бежанците от Украйна по тематични въпроси в подкрепа на националните планове.

Координационният форум за бежанците ще продължи да насърчава съгласуваността и взаимното допълване между ПОБС за 2023 г. и Рамката на ООН за сътрудничество за устойчиво развитие (РСУР) за периода 2023-2027 г., както и Глобалния форум за бежанците (ГФБ) за 2023 г. ПОБС за 2023 г. ще разчита на отговора на 11 национални неправителствени организации, четири агенции на ООН, Международна федерация на червения кръст и БЧК,

Участващи партньори	18
Агенции на ООН	4
Национални НПО	11
Международна федерация на червения кръст и БЧК	1
Религиозни организации	1
Регионални организации	1

Бележка: Този списък включва само организации по ПОБС, много от които си сътрудничат с партньорите по изпълнението за осъществяване на дейностите по ПОБС. Вижте „Обобщение на бюджета по партньори“ за разбивка на партньорите по видове.

една религиозна организация и една регионална организация. Проектите в рамките на ПОБС ще свържат хуманитарната реакция и дългосрочното планиране на развитието, за да се изгради устойчивост на индивидуално, общностно и институционално равнище. Ще бъде засилено участието на бежанците и на организациите, ръководени от жени. Партньорите по ПОБС ще работят заедно върху съвместни оценки и мониторинг на дейностите като ключови приоритети, които помагат на всички участници да осигурят отговор, основан на нуждите. Междуведомствената многосекторна оценка на потребностите и регионалният мониторинг на закрилата също ще помогнат за идентифициране на ключовите потребности и приоритетните области за интервенция във всеки сектор.

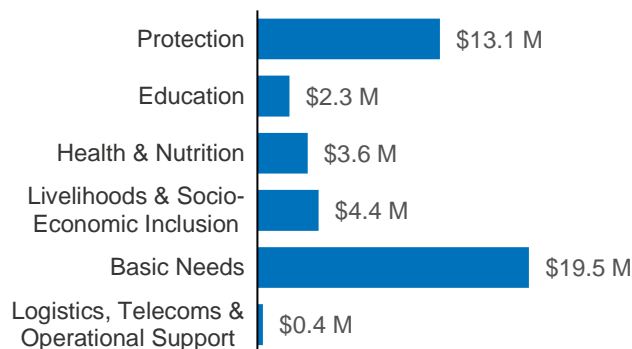
Междуведомствени финансови изисквания

Общи финансови нужди
в щатски долари



43.4млн.щ.д.

По сектори в милиони щатски долари



Икон	Изисквания за цялостна закрила	Износ	Икон	Общо изисквания за поддръжка в брой*	Износ
	Исквания за цялостна закрила	13,070,721 щ.д.		Общо изисквания за поддръжка в брой*	18,853,999 щ. д.
	Други дейности за закрила	256 603 244 щ.д.		Закрила	1 500 000 щ. д.
	ОПН	633 736 щ.д.		Основни нужди	17 353 999 щ. д.
	Закрила на децата	1 380 446 щ.д.			

* Това е разбивка по сектори на потребностите от парична помощ, които са включени в горепосочените общи секторни бюджети. Паричната помощ се разглежда и отразява като ключов метод за подпомагане и защита в съответствие с политиката за ИОО на ВКБООН за периода 2022-2026 г. Паричната помощ се използва като междусекторна модалност в различните сектори, включително закрилата, и се бюджетира съответно и в съответствие с подхода към основните нужди. Като модалност по избор на хората, които обслужваме, паричната помощ ще се използва като основно средство за посрещане на непосредствените основни нужди и осигуряване на важни резултати в областта на закрилата.

По видове партньори	Износ
Участващи партньори	28 964 226 щ.д.
Агенции на ООН	2 874 532 щ.д.
Международна федерация на червения кръст и БЧК	7 000 000 щ.д.
Религиозни организации	3 949 600 щ.д.
Регионални организации	598 900 щ.д.

От партньор

Партньор/ съкр.	Закрила	Образование	Здравеопазване и хранене	Прехранително и социално-икономическо включване	Основни нужди	Логистика, телекомуникации и оперативна подкрепа	Общо щ. д.
Агенции на ООН							
Върховен комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН)	8,824,540			2,905,000	7,624,802		19,354,342
Детски фонд на ООН (УНИЦЕФ)	1,381,583	1,369,084	836,583		581,584	401,900	4,570,734
Междунационална организация по миграция (МОМ)	2,000,900	187,250	267,500	240,750	989,750		3,686,150
Световна здравна организация (СЗО)			1,353,000				1,353,000
Национални НПО							
Помощ за Украйна	75,000	151,800		414,200	206,520		847,520
Ак-Нордост			25,000				25,000
Асоциация „Енерджи“				112,211			112,211
Български хелзински комитет	166,972						166,972
„Дигнита“	18,500						18,500
Фондация за достъп до права	173,340						173,340
Фондация „Питуари“			81,300				81,300
Фондация „Ричаут“		42,193					42,193
Ситуационен център „Отворени врати“		297,000	77,500	118,075			492,575
Фондация „Подкрепа и обновяване на Украйна“	61,607			34,200			95,807
Фондация „За Доброто“	168,279	276,930	81,078	15,423	277,404		819,114

Партньор/ съкр.	Закрила	Образование	Здравеопазване и хранене	Препитание и социално-икономическо включване	Основни нужди	Логистика, телекомуникации и оперативна подкрепа	Общо щ. д.
МФЧК и дружества на Червения кръст / Червения полумесец							
Български червен кръст	200,000		900,000		5,900,000		7,000,000
Религиозни организации							
Каритас България					3,949,600		3,949,600
Регионални организации							
Международен център за развитие на миграционната политика				598,900			598,900
TOTAL	13,070,721	2,324,257	3,621,961	4,438,759	19,529,660	401,900	43,387,258

UKRAINE SITUATION

REGIONAL REFUGEE RESPONSE PLAN

January – December 2023



Regional Refugee Response
for the Ukraine Situation

UNHCR operational data portal
rbeext@unhcr.org